

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

อาทิตมณี แยมเกษร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

**LEARNING MANAGEMENT TO ENHANCE STUDENTS' LIFE SKILL
IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS, OFFICES SAMUT PRAKAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

ARTHITMANI YAMEKASON

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University**

2021

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

เสนอโดย นางสาวอาทิตย์มณี เข้มเกษร

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นักรบ หมี่แสน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นักรบ หมี่แสน)

ลงชื่อ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวนุตร)

ลงชื่อ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตภา)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้น โภศล)

วันที่ 16 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
ชื่อผู้เขียน	อาทิตมณี เข้มเกษร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นักรบ หมีแสน
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 3) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 60 โรงเรียนได้มาโดยการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซีและมอร์แกน ได้ตัวอย่างโรงเรียน 60 โรงเรียน เลือกโรงเรียนที่ทำการวิจัยโดยการสุ่ม สุ่มแบบช่วงชั้น (Stratified random sampling) และเลือกผู้ตอบแบบสอบถามแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 1 คน และหัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่าผู้ทำแบบสอบถามเห็นเกี่ยวข้องกับระดับการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.717$)

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า นักเรียนขาดการวางแผนการทำงาน นักเรียนใช้กระบวนการในการทำงานที่ไม่หลากหลาย นักเรียนขาดทักษะในการทำงาน นักเรียนมีระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน นักเรียนมองภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาไม่ได้ สถานการณ์โรคระบาดทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นักเรียนเข้าถึงสื่อได้ค่อนข้างจำกัด นักเรียนขาดอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล นักเรียนห่วยเล่นมากกว่าทำงาน นักเรียนมีระดับสติปัญญาค่อนข้างแตกต่างกัน ตารางสอนไม่ตรงกันหรือตรงกันแต่ครูดัดงานอื่น ๆ ข้อเสนอแนะที่ได้คือส่งเสริมให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน ใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน เกมศึกษา ใช้ทฤษฎีระบบเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ใช้กระบวนการที่หลากหลายในการดำเนินการโดยบูรณาการในทุกรายวิชา

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กเสนอแนะว่าผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและจัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง หัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นต้องชี้แจงแก่ครูในระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

Thesis Title	LEARNING MANAGEMENT TO ENHANCE STUDENTS' LIFE SKILL IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS, OFFICES SAMUT PRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2
Author	Arthitmani Yamekason
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr.Nukrob Meesan
Academic Program	Educational Management
Academic Year	2020

ABSTRACT

The aims of research is 1) To study the level of management that promotes learning to enhance learners' life skills in educational institutions Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 2) To study the relationship between learning management for enhancing life skills and life skills of learners in educational institutions. Under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 2 and 3) to study the problem and suggestions Guidelines for learning management to enhance learners' life skills in educational institutions Under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 2

The sample group used in this research is educational institutions under the Samut Prakan Educational Service Area Office 2 Academic Year 2020. It was obtained by random sampling using the ready-made table of Crejcie and Morgan. (Krejcie & Morgan, 1970) A sample of 60 schools was obtained, selected by the research school. A sample of 60 schools was obtained, selected by the research school. Stratified random sampling and purposive sampling were selected as administrators, Head of Academic Department, Head of grades 1-6, offer 1 person per class. The research tool was a questionnaire. The statistics used in the data analysis consisted of percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (SD), analysis of the relationship between learning management for enhancing learner's life skills in educational institutions, educational service area offices. Samut Prakan Primary School District 2 by determining the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and analyzing the content of the data from open-ended questionnaires and interviews with relevant stakeholders.

The results showed that the survey respondents agreed on the level of learning management to enhance learners' life skills at a very high level, at a mean of 4.12, a standard deviation of 0.41.

The management of learning management to enhance learners' life skills in educational institutions in Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 was statistically significantly related at the level 0.01 with a high positive correlation coefficient ($r = 0.717$).

The analysis of problems and suggestions from the open-ended questionnaire found that students lack of planning. Students use a variety of work processes. Students lacking work skills, Students have different intelligence levels. Students are unable to visualize the solution to the problem. The epidemic situation made teaching management not continuous. Students have limited access to media.

Students lack the internet to search for information. Students care more about playing than working. Students have quite different levels of intelligence. The schedule does not match or match, but the teacher is occupied with other tasks. Use different processes to work

From interviews with school administrators about the concept of learning management to enhance learners' life skills in schools, it was found that small schools suggested that administrators need to have a core in school administration and management to promote staff. In schools in the management of learning to enhance learners' life skills in educational institutions.

Keyword: Learning management to enhance life skills

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยการสนับสนุนและอนุเคราะห์จากคณาจารย์ สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ จนกระทั่งสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอบพระคุณ คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา วิสฤตภา

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือการทำ วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในการเก็บข้อมูลตอบแบบสอบถามและให้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินการ

ขอขอบคุณกำลังใจ จากครอบครัว เพื่อน พี่ น้อง ที่เป็นกำลังใจในการดำเนินการจัดทำ วิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอระลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ คณาจารย์ทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้แก่ผู้วิจัย

อาทิตมณี แยมเกษร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	21
2.2 หลักการและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต.....	17
2.3 แนวคิดและหลักการพัฒนาทักษะชีวิต.....	21
2.4 แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	32
2.5 โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2.....	39
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	49
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนรายด้านโดยรวม.....	56
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียน.....	57
4.4 การวิเคราะห์สัมพันธระหว่งการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	62
4.5 ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการ เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน.....	68
4.6 การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคุณลักษณะ โดดเด่นด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้ดังนี้.....	70
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	72
5.2 อภิปรายผล.....	75
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้เขียน.....	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	48
3.2 แสดงจำนวนประชากร.....	48
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=415).....	54
4.2 แสดง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน โดยรวม (n=415).....	56
4.3 แสดงระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตผู้เรียน (n=415).....	57
4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	62
4.5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	63
4.6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	64
4.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	65
4.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	66
4.9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	67
4.10 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตผู้เรียน.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา.....	70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561 โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถทักษะและคุณลักษณะ ซึ่งทักษะชีวิตเป็นจุดเน้นด้านความสามารถและทักษะที่เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา และเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างรอบด้านเป็นภูมิคุ้มกันพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลกนอกเหนือจากคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วนั้น การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจึงเป็นกลไกสำคัญอันหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยในหลักสูตรได้กำหนดสมรรถนะได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 น. คำนำ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำ “การพัฒนาทักษะชีวิต” บรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุสมรรถนะผู้เรียนข้อ 4 ว่า “ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิต” และเพื่อเป็นการนำสู่การปฏิบัติการเรียนรู้สอนอย่างเป็นรูปธรรม ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของทักษะชีวิตครอบคลุม 4 ด้าน คือ (1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น (2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด (4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาและการประเมินเสริมสร้างทักษะชีวิตและพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีมีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับมือกับปัญหาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังทัศนะของศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิจารณ์ พานิช ที่ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า

“... โลกสมัยใหม่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เด็กต้องมีชีวิตอีก 50-60-70 ปี โลกมันจะเปลี่ยนไปอย่างนี้ไม่ถึงเลยว่า จะเปลี่ยนไปอย่างไร เขาต้องเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง หากเขาไม่ทำอย่างนั้น เขาจะถูกเปลี่ยนแปลง ชีวิตเขาจะยากลำบากมาก เพราะเขาจะเป็นผู้ถูกระงับ...” (วิจารณ์ พานิช, 2556 น.15)

“... การเรียนสมัยใหม่ มีเป้าหมายที่เด็ก ได้ทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง... เพื่อให้เขาไปมีชีวิต อยู่ในโลกที่ต่อไปจะเปลี่ยนไปอย่างไรไม่รู้... นี่คือ โลกที่ไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน ต่อไปข้างหน้าเราก็เดาไม่ออก แต่ลูกศิษย์เราจะต้อง ไปมีชีวิตเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน เพราะฉะนั้น เขาต้องมีทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง... เราต้องช่วยลูกศิษย์เราให้ได้สิ่งเหล่านี้...” (วิจารณ์ พานิช, 2556 น.12-13) จึงกล่าวได้ว่าทักษะชีวิตเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งที่ควรพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นเป้าหมายประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพคน ทักษะชีวิตเป็นความสามารถเฉพาะบุคคลที่ช่วยให้สามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้ ทักษะชีวิตจะเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ และการมีแบบอย่างที่ดี และเกิดจากการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอน ผ่านกิจกรรม ได้ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาทักษะชีวิตจึงเกิดจากการพัฒนาความรู้ความสามารถภายในตัวของผู้เรียนเองและต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาและครูจึงมีความจำเป็นสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต เป็นภูมิคุ้มกัน ใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีความเข้มแข็งและเผชิญปัญหาตั้งรับต่อการก้าวหน้าทางสังคมที่พัฒนาอย่างรวดเร็วได้อย่างรู้เท่าทัน

ปัจจุบันสังคมมีความเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วในการสื่อสาร การดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตในยุคใหม่อย่างมีทักษะชีวิต การดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบกับการเลี้ยงดูบุตรหลานที่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงการเผชิญกับสิ่งยั่วยุต่างๆ ความ

คาดหวังของผู้ปกครอง ก่อให้ปัญหา ทางด้านการปรับตัว ด้านอารมณ์ จิตใจ ความเครียด ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกม และพฤติกรรมทางเพศ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร หรือจนนำไปสู่ปัญหา การฆ่าตัวตาย การดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รับมือกับปัญหาต่างๆ ได้

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.2 คำถามการวิจัย

1. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตระดับใด
2. สถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตแตกต่างกันหรือไม่
3. สถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีปัญหาและข้อเสนอแนะและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะชีวิตผู้เรียนและการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตผู้เรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษา พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 71 โรงเรียน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้มาจากการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปขอเครจซี่และ มอร์แกน ได้ตัวอย่างโรงเรียน 60 โรงเรียน (บุญชม ศรีสะอาด ,2556 น.121)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของทักษะชีวิตไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด
4. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารจัดการการเรียนรู้ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
2. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
3. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
5. ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิตผู้เรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิต ที่เน้นให้นักเรียนประถมศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการวางแผนการดำเนินงานพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบ เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมเข้าค่าย กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม กิจกรรมโครงการ กิจกรรมจิตอาสา และการจัดกิจกรรมบูรณาการเรียนรู้อื่นๆ ในรายวิชาได้ และนักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

การวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นความสนใจในการเรียนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตที่สามารถดำรงตนในสังคม เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็ง และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคตได้

ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ส่งเสริมให้เกิดทักษะชีวิต เป็นประสบการณ์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การผลิตสื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่มาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ เช่น อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้ผู้เรียนนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี สามารถวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสาร เหตุการณ์สถานการณ์จากประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากสื่อต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้สะท้อนตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตในอนาคต

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีตรงตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม โดยประเมินความสามารถหรือแนวทางในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ และวิเคราะห์คำ

เปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ การรู้จัก และภูมิคุ้มกันทางปัญญา สะท้อนความคิด และแสดงพฤติกรรมต่อเนื่องหลังการเรียนรู้

การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การส่งเสริมให้ครูพัฒนาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะชีวิต พร้อมปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละวัยสามารถที่คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะในการสื่อสารที่ดี จัดการอารมณ์และความเครียด เข้าใจตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีขึ้น

ทักษะชีวิตผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในการนำกระบวนการ วิธีการ มาใช้ในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่สามารถบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม สามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้ มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก ยอมรับฟังความแตกต่างของตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย ทางความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

การคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักสังเกต แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์รอบตัวด้วยเหตุผลที่มีความน่าเชื่อถือ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล มีจินตนาการ ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีความเข้าใจและรู้เท่าทันอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รู้วิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างถูกต้อง เลือกทำกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุข มีอารมณ์ขัน ได้อย่างเหมาะสม

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในการใช้ภาษาพูด ภาษากาย เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง รับฟังผู้อื่นด้วยความตั้งใจ วางตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถแสดงความคิด ความรู้สึก ชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่นด้วยภาษาพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักการหลีกเลี่ยง และปฏิเสธในสิ่งที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนไปตามกฎ กติกา ระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน และระเบียบของสังคม

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้มีหน้าที่และรับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒

หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 หมายถึง ครูผู้ที่เป็นหัวหน้า มีหน้าที่รับนโยบายผู้บริหารนำมาประสานงานระหว่างครูประจำชั้น และควบคุมดูแลการเรียนการสอนของครูในระดับสายชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒

หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1-6 หมายถึง ครูผู้เป็นหัวหน้า มีหน้าที่รับนโยบายผู้บริหารนำมาประสานงานระหว่างครูประจำชั้น และควบคุมดูแลการเรียนการสอนของครูในระดับสายชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่4-6 ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒

ผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าทักษะชีวิตเป็นทักษะเฉพาะตน ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา กรอบแนวคิด เรื่องทักษะชีวิตและการพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.1) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิต ไว้ 4 ด้าน

ในการวิจัยผู้วิจัยได้เขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยตามที่ได้ทำการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
<p style="text-align: center;">การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต 2. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต 3. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต 4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต 5. ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต 	<p style="text-align: center;">ทักษะชีวิตผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. การคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. การจัดการอารมณ์และความเครียด 4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนต่างๆที่สนใจในการศึกษาด้านทักษะชีวิตของนักเรียนสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนนโยบายการดำเนินการพัฒนาทักษะนักเรียนต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ และทักษะชีวิตเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการบริหารการจัดการงานต่างๆในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนและโรงเรียนต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ ศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอสาระตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

2.1.3 กระบวนการบริหารการศึกษา

2.1.4 ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารสถานศึกษา

2.2 หลักการและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

2.2.1 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

2.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.3 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

2.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2.2.5 ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3 แนวคิดและหลักการพัฒนาทักษะชีวิต

2.3.1 ความหมายของทักษะชีวิต

2.3.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

2.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

2.4 แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.1 การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน

2.4.2 ทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

2.5 โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2.5.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

2.5.2 ข้อมูลโรงเรียน

2.5.3 ข้อมูลจำนวนนักเรียน

2.5.4 ข้อมูลผลการทดสอบระดับชาติ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่มีหลายคนร่วมมือกันดำเนินการในการพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม ทั้งนี้เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อบุคคล ใช้ทรัพยากร รวมถึงเทคนิคต่างๆเพื่อให้บรรลุความสามารถพัฒนาได้ตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

เบญจรงค์ แสงสุกาว (2551, น. 50) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมทางการศึกษาของบุคคลร่วมสมัย โดยใช้หลักการของการบริหารงาน ในเรื่อง การวางแผน การปฏิบัติตามแผนการประเมินผลและการปรับปรุงงานมาดำเนินการในการจัดการศึกษาทุกด้าน เพื่อให้การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

ถวิล เกษสุพรรณ (2552, น. 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552, น. 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน ร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552, น.33) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

วรสิทธิ์ รัตนสิทธิโรจน์(2554, น.17) การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม คุณธรรมและด้านค่านิยม พร้อมทั้งจะสนองการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม

Good (1973,น.145) กล่าวถึง ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ 2 ประการ

1. การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำ การควบคุม การจัดการเรื่องต่างๆทั้งหมดของโรงเรียน ร่วมกับการบริหารงานธุรการ โดยมุ่งไปสู่งานของโรงเรียนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษา

2. การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำ ควบคุมและจัดกระบวนการทั้งหมดของโรงเรียน เช่นการ บริหารบุคคลที่เป็นครูและนักเรียน การวางแผนการเรียนการสอน การวางแผนกิจกรรมตามหลักสูตรวิธีสอน อุปกรณ์ การแนะแนว เป็นต้น

จากความหมายของการบริหารการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการงานการศึกษา ทั้งด้านงานบริหารบุคคล นักเรียน และทรัพยากรที่มี รวมถึงการพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างมีระบบระเบียบตามกระบวนการการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาทั้งในด้านบุคลากร ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, น. 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคล และหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

จากความสำคัญของการบริหารการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา มีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ และการบริหารการศึกษานั้นยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการเป็นภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่างๆ โดยทั้งนำศาสตร์ และศิลป์ ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพ

2.1.3 กระบวนการบริหารการศึกษา

ในการบริหารการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องเลือกใช้กระบวนการบริหารทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และเชิงศิลป์ เพื่อให้การบริหารในหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีนักวิชาการ ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

เจสส์ (Jesse, 1999, p. 140) ได้สรุปว่า การบริหารศึกษานั้นจะต้องดำเนินการไปตามกระบวนการบริหาร ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดแผนงานและโครงการไว้ล่วงหน้า
 2. การจัดองค์การ (Organizing) คือ การกำหนดตำแหน่ง และหน้าที่ในหน่วยงานให้ชัดเจน
 3. การสั่งการ (Directing) คือ การพิจารณาสั่งการและมอบหมายงาน
 4. การประสานงาน (Coordinating) คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน และตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงาน
 5. การควบคุมงาน (Controlling) คือ เป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- กุนท์ซ์ และ โอดอนเนล (Koontz and Odonnell, 2001, p.297) เป็นนักวิชาการบริหารให้ความเห็นว่างานในหน้าที่ของผู้บริหาร (Managerial Functions) ได้แก่

1. การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ และการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. การจัดองค์การ (Organizing) แผนงานจะดำเนินการไปได้ด้วยดีก็ด้วยการจัดองค์การที่ดี ซึ่งประกอบด้วย การนำปัจจัยทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการบริหาร ที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผล
3. การจูงใจ (Motivating) คือ การจูงใจที่จะช่วยให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจูงใจในที่นี้หมายถึง การอำนวยความสะดวก (Directing) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) และการเป็นผู้นำในการดำเนินการ (Leading)

4. การควบคุมงาน (Controlling) เป็นการติดตามและประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ได้กำหนดไว้ว่ามีความเบี่ยงเบนไปจากความคาดหวังมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดแผนงาน เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. การจัดองค์การ (Organizing) การกำหนดตำแหน่ง และหน้าที่ในหน่วยงานให้ชัดเจน

3. การจูงใจ (Motivating) คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน และตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การอำนวยความสะดวก (Directing) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) และการเป็นผู้นำในการดำเนินการ (Leading)

4. การควบคุมงาน (Controlling) คือ การติดตามและประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ได้กำหนดไว้

2.1.4 ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 33-34) ได้วางขอบข่ายภารกิจบริหารการจัดการศึกษาในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารด้านงานวิชาการ การบริหารด้านงานงบประมาณ การบริหารด้านงานบุคคล และการบริหารด้านงานทั่วไป

อำนาจ พลรักษา (2556, น. 17) ได้กล่าวว่า การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาประเทศเพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ดีจะทำให้การพัฒนามนุษย์ให้มีศักยภาพตามต้องการได้ การบริหารการศึกษาไทยตามแนวปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้มีข้อกำหนดให้ กระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติงานอันได้แก่ โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด โดยกำหนดขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาประการสำคัญ ได้แก่

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงบประมาณและการเงิน
3. การบริหารบุคคล
4. การบริหารงานทั่วไป

ครูเชิงรายคอทเน็ต (2559, ออนไลน์) กล่าวว่า สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ การบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนด ซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษา กำหนด ซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม หรือฝ่าย หรืองาน ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจดังต่อไปนี้

1. งานบริหารวิชาการ

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวทัศน์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. งานบริหารงบประมาณ

- 2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
- 2.3 การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.5 การบริหารการเงิน
- 2.6 การบริหารบัญชี
- 2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. งานบริหารงานบุคคล

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- 3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 3.4 วินัยและการรักษาวินัย
- 3.5 การออกจากราชการ

4. งานบริหารทั่วไป

- 4.1 การดำเนินงานธุรการ

- 4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4.3 งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและบริหารทั่วไป
- 4.8 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.10 การรับนักเรียน
- 4.11 การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- 4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.13 งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 4.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.15 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- 4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.18 งานบริการสาธารณะ
- 4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

จากขอบข่ายและภารกิจของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า
การบริหารจัดการในสถานศึกษา ใช้กรอบการบริหารของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณและการเงิน
3. ด้านการบริหารบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ลูเธอร์ กุลลิค (Luther Gulick อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552) ได้เสนอ กระบวนการ
บริหารสถานศึกษา ที่เรียกว่า POSDCORB Model ดังนี้

1. P-Planning (การวางแผน) การคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่ง
ต้องคำนึงถึงทรัพยากรภายในองค์กร และสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้แผนที่กำหนดขึ้นมีความ
รอบคอบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

2. O-Organization (การจัดองค์การ) เป็นการจัดองค์การที่เป็นส่วนราชการ โดยจัดแบ่งตาม ความชำนาญเฉพาะอย่างออกเป็นกรม ฝ่าย แผนก จะพิจารณาปริมาณงาน คุณภาพงาน ขนาด การควบคุม และพิจารณาแบ่งสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควบคู่กัน

3. S-Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) เป็นการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาดำรงตำแหน่งภายในองค์การ โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมให้ได้ในปริมาณที่เพียงพอจะทำงานให้สำเร็จได้

4. D-Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) เป็นการกำกับดูแล สั่งงานผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาศัยลักษณะความเป็นผู้นำการจูงใจ ศิลปะการปกครอง และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. Co-Coordinating (การประสานงาน) เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ทั้งในระดับสูงกว่า ต่ำกว่า และการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

6. R-Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน จากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

7. B-Budgeting (งบประมาณ) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยใช้วงจรมีงบประมาณ ซึ่งมีขั้นตอนคือ การเตรียมขออนุมัติงบประมาณ การเสนอให้ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นชอบ การดำเนินงานตามงบประมาณ การตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่เสนอขอไว้

จากการศึกษา กระบวนการบริหารสถานศึกษา ของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษา นำกระบวนการทางการบริหารมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จอย่างสูงสุด ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยมีกระบวนการดังนี้

1. การวางแผน
2. การจัดองค์การ
3. การบริหารงานบุคคล
4. การอำนวยการ
5. การประสานงาน
6. การรายงานผลการดำเนินงาน

7. งบประมาณ

จากขอบข่ายและภารกิจของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารจัดการในสถานศึกษา ใช้กรอบการบริหารของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณและการเงิน
3. ด้านการบริหารบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

2.2 หลักการและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

2.2.1 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

เออเนสส์ เดลล์ (Earnest Dale, 1985) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง การที่องค์กรได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้และเป้าหมายไว้แล้วมีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการซึ่งตัดสินใจแล้วว่าดีที่สุดใน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543, น. 4) กล่าวว่า การวางแผน คือ การตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็วัตถุประสงคหรือการกระทำ โดยทั่วไปจะเป็นการถามว่า จะทำอะไร ทำไมต้องทำ ใครบ้างเป็นผู้กระทำ จะกระทำเมื่อใด กระทำที่ไหนบ้าง และกระทำกันอย่างไร

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2550) ได้ให้องค์ประกอบสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้มี 3 ประการ ได้แก่

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) ควรเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge : K)

1.2 ทักษะกระบวนการ (Process : P) ทักษะกระบวนการคิดและการปฏิบัติรวมทั้งการ

แสดงออก

1.3 เจตคติ (Attitude : A) คือ ความสนใจ พอใจ รวมทั้งลักษณะนิสัย

2. ประสบการณ์เรียนรู้ (Learning Experiences) ในส่วนนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

2.1 เนื้อหาสาระ (Content) ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

2.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Process of Learning) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป

3. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตีค่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องใช้ข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนศูนย์กลาง

ธงชัย สันติวงษ์ (2551, น. 2) ได้กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคล หรือองค์การทำการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับงานบางอย่างที่จะกระทำในอนาคต

ชลธิชา แสงใสแก้ว (2553, น. 11) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า การวางแผน เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า แล้วกำหนดวิธีการกระทำเพื่อให้ บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น ส่วนที่จะแตกต่างกันก็เฉพาะในรายละเอียดและการใช้คำ เท่านั้น

วชรภูมิ เบญจโอพาร (2554, น. 8) ได้กล่าวว่า การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน และแจกแจง รายละเอียดของขั้นตอนงานต่างๆ ที่ ต้องทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น และกำหนดการจัดสรร ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุด

สลิตา รินสิริ (2558, น. 15) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรครู อาจารย์ ในโรงเรียนโดยมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วราภรณ์ ศรีวิโรจน์ (2562, ออนไลน์ : 2) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการ/ กิจกรรมที่ครูหรือผู้เกี่ยวข้อง นำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

จากการศึกษาการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต หมายถึง การวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ กระตุ้นความสนใจในการเรียนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างเจตคติที่ดีในเนื้อหาวิชาเรียนใส่ใจพฤติกรรมของผู้เรียนในการแสดงออกให้มีความเหมาะสมในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน สามารถดำรงตนในสังคม เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็ง และสามารถปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคตได้

2.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553, น. 3) ได้กล่าวว่า การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

ศิวาพร อ้นสุวรรณ (2553, น. 2) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติการสอนของอาจารย์ตามแผนการสอน เทคนิคการสอน/วิธีสอน การใช้สื่อประกอบการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิการดา จักรอิสราพงษ์ (2553, น. 31) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
2. ฝึกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียน
3. เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน
4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง
5. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุ่งกานต์ ใจวงค์ยะ (2557, น. 3) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่อาจารย์ผู้สอนใช้ในการทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา

จากการศึกษาความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ครูผู้สอนใช้ในการทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ตามแผนการสอน เทคนิคการสอน/วิธีสอน การใช้สื่อประกอบการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2.3 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ศิวาพร อ้นสุวรรณ (2553, น. 2) ได้กล่าวว่า ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ทักษะ และเจตคติ จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้

วิการดา จักรอิสราพงษ์ (2553, น. 31) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะหรือสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น หรือเร็วขึ้น

สลิตา รินศิริ (2558, น. 15) ได้กล่าวว่า ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะเป็นคน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งผู้สอน

ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ เทคโนโลยีและวิธีการที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอนมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติ จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ได้ดียิ่งขึ้น

2.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ศิวาพร อ้นสุวรรณ (2553, น. 3) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะหรือคุณภาพของสิ่งที่วัด โดยใช้เครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพ และ วินิจฉัยตัดสิน ลงสรุปคุณค่าเพื่อพิจารณาตัดสินใจที่ได้จากการวัดผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และมีคุณธรรม

วิการดา จักรอิสราพงษ์ (2553, น. 31) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมสำคัญที่สอดแทรกอยู่ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอน จะเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและทำให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะๆ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียนจะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้

อมรศรี แสงส่องฟ้า (2553, น. 52) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลการเรียน พร้อมทั้งปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

สลิตา รินสิริ (2558, น. 15) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ภายหลังใช้การเรียนการสอนแบบนั้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ราชบัณฑิตยสถาน. (2558, น. 298) ได้กล่าวว่า การประเมินกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ โดย การประเมินขณะเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สารสนเทศจากการประเมินการเรียนรู้สะท้อน ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน นำไปสู่การปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและมีความสุข และกำหนดระดับคะแนนตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากความหมายของการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการในการกำหนดตัวเลข ข้อมูล และสัญลักษณ์ให้กับวัตถุประสงค์ของและบุคคล ตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือที่จะวัด และสิ่งที่วัด คือคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและมีความสุข และกำหนดระดับคะแนนตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.5.5 ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้

สุชีรา มะหิเมือง และคณะ (2555, น. 5) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้มีคุณภาพตามที่ควรจะเป็น

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2559, น. 2) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จากความหมายของการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูพัฒนาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.3 แนวคิดและหลักการพัฒนาทักษะชีวิต

การเรียนรู้ทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่สำคัญที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองพัฒนาตนเองในด้านเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น สามารถจัดการอารมณ์ความเครียด และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ สามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาโดยกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และก่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.3.1 ความหมายของทักษะชีวิต

มีนักการศึกษา นักวิชาการและผู้วิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของทักษะชีวิตไว้ ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1994, น. 1) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การยูนิเซฟ (UNICEF, 2004) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตว่า เป็นกลุ่มใหญ่ของจิตวิทยา สังคมและทักษะระหว่างบุคคลซึ่ง ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์ สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทักษะชีวิตอาจมีทิศทางจากการกระทำของตนเองหรือบุคคลอื่นเช่นเดียวกับการกระทำที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม อันนำมาซึ่งความสุขกายสบายใจ

ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2547, น 10) ให้ความหมายทักษะชีวิตว่า หมายถึง ทักษะชีวิตเป็นความสามารถ อันประกอบด้วยความรู้ เจตคติและทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบๆตัว ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่ออื่นๆสิ่งแวดล้อม จริยธรรม และปัญหาสังคมในด้านต่างๆ

สัมฤทธิ์ สันเต (2547, น.10) ให้ความหมาย ของทักษะชีวิตไว้ ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลและประยุกต์ใช้ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจจัดการกับปัญหา และแก้ไขปัญหาค่าที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวันได้โดยแสดงพฤติกรรมที่จริงออกมาอย่างสร้างสรรค์และตรงไปตรงมา ช่วยให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สกล วรเจริญศรี (2550, น 9) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกมาเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.4) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่าเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 2) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อม สำหรับการปรับตัวในอนาคต

พรพนา รัตนพงษ์ไชย (2558, น. 10) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการดำเนินชีวิตในสภาพสังคมที่มี การเปลี่ยนแปลง โดยเรียนรู้จากประสบการณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น ผ่านกระบวนการต่างๆ ใน ลักษณะของการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับพฤติกรรมของตนเองได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (2558 : น. 5) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบ โดยการใช้ความสามารถที่มีอยู่ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของตนเองให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม

หทัยา คำรงผล (2560)ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า ทักษะชีวิต คือความชำนาญ ความเชี่ยวชาญที่จะมีขึ้นมาในชีวิต มีหลากหลายทักษะที่ควรเน้นในเด็กมี เช่นความมีวินัย ในขณะที่ต้องให้เด็กต้องมีทักษะยืดหยุ่นด้วย และที่สำคัญที่ควรฝึกให้มีในเด็กและผู้ปกครองทุกคนคือ ทักษะความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค มีความอดทนและอยู่แบบสมดุล

จากความหมายทักษะชีวิตของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ประสบการณ์แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์ และความสามารถของบุคคลในการดำรงตนในสังคมที่สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็ง และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคตได้

2.3.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

มีนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้หลายแนวทาง ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1997) ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญไว้ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะการตัดสินใจ (Decision making) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ใน ชีวิตได้อย่างมีระบบ โดยประเมินทางเลือกและผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือกทาง ที่ถูกต้องเหมาะสม

2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาแนวทางแก้ปัญหา วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และลงมือแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ

4. ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว

5. ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) เป็นความสามารถในการใช้ คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งการ แสดงความต้องการ ความชื่นชมและการปฏิเสธ

6. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) เป็นความสามารถในการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น

7. ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดี จุดด้อย ของตนเอง และความแตกต่างที่บุคคลมีกับบุคคลอื่น ได้แก่ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ เชื้อชาติ สีผิว สุขภาพ หรือ ถิ่นที่อยู่อาศัย

8. ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างจากตนเอง ได้แก่ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ เชื้อชาติ สีผิว สุขภาพ หรือ ถิ่นที่อยู่อาศัย

9. ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) เป็นความสามารถในการประเมินอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน เลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

10. ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถในการรู้สาเหตุของความเครียด เรียนรู้วิธีการควบคุมระดับของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายและหลีกเลี่ยงสาเหตุ พร้อมทั้งเบี่ยงเบน พฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 2002) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้เป็น 3 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความสามารถทางความคิด (Cognitive abilities) ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal abilities) โดยแบ่งออกเป็น 2 ทักษะ คือ

1.1 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Decision making and problem solving skills) ประกอบด้วย ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นใน อนาคตของพฤติกรรมในปัจจุบันสำหรับตนเองและผู้อื่น การกำหนดทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา

ทักษะการ วิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมและเจตคติของตนเองและบุคคลอื่นต่อแรงจูงใจ และ

1.2 ทักษะการคิด วิเคราะห์ (Critical thinking skill) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อต่างๆ การวิเคราะห์ เจตคติ ค่านิยม ปทัสถานทางสังคมและความเชื่อ และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเป็น (Learning to be) โดยแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ คือ

2.1 ทักษะการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง (Skill for increasing internal locus of control) ประกอบด้วย ทักษะการสร้างเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะการตระหนักรู้ในตนเองรวมถึงการตระหนักรู้ในสิทธิ อิทธิพล ค่านิยม จุดแข็ง จุดอ่อน ทักษะในการกำหนด เป้าหมาย ทักษะในการดูแลตนเองและทักษะในการประเมินตนเอง

2.2 ทักษะการจัดการกับความรู้สึก (Skill for managing feeling) ประกอบด้วย การจัดการกับความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวลและความเศร้า/ ผิดหวัง ทักษะการเผชิญสำหรับการจัดการกับความสูญเสีย ความทุกข์

2.3 ทักษะการจัดการกับความเครียด (Skills for managing stress) ประกอบด้วย การบริหารเวลา การเพิ่มความคิดทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย

3. ด้านความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น แบ่งเป็น 4 ทักษะ คือ

3.1 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication skills) ประกอบด้วย การสื่อสารทั้งภาษาท่าทางและภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ (ในทางบวก) และการรับข้อมูลย้อนกลับ

3.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Negotiation and refusal skills) ประกอบด้วย การบริหารความขัดแย้ง การเจรจาต่อรองทักษะการแสดงออก อย่างเหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ

3.3 ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy skills) ประกอบด้วย ความสามารถที่จะฟังและเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งนั้น

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ (Cooperation and teamwork skills) ประกอบด้วย การแสดงความเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินความสามารถของบุคคลและการสนับสนุนกลุ่ม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ให้คำจำกัดความของคำว่า “ทักษะชีวิตหมายถึง “ความสามารถของบุคคลที่จัดการกับปัญหาต่างๆรอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆอย่างสร้างสรรค์

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พรพนา รัตนพงษ์ไชย (2558, น. 22) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิต มีองค์ประกอบที่สามารถจัดแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ 1) ความคิดวิเคราะห์ 2) ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และ 3) ความคิดสร้างสรรค์

2. ด้านจิตพิสัย ได้แก่ 1) ความตระหนักรู้ในตนเอง 2) ความเห็นใจผู้อื่น 3) ความภาคภูมิใจ ในตนเอง และ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ 1) การสร้างสัมพันธภาพ 2) การสื่อสาร 3) การตัดสินใจ 4) การแก้ไขปัญหา 5) การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ 6) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

จากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของทักษะชีวิต ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ การคิดวิเคราะห์หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญห การคิดอย่าง สร้างสรรค์ เป็นทักษะด้านการคิดในการพิจารณา แยกแยะ ในการที่จะปฏิบัติหรือ

ดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อม หรือ ตอบสนองต่อสิ่งที่มากระทบตนเอง ได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตของคุณและบุคคลอื่น

2. ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การควบคุมและจัดการกับอารมณ์ การจัดการกับความเครียด เป็นทักษะที่บุคคลเรียนรู้ด้วยการฝึกฝน ปฏิบัติผ่านกิจวัตรประจำวัน หรือ การเผชิญสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นคุณลักษณะในตนเอง

3. ด้านจิตพิสัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การตระหนักรู้ในตนเองและบุคคลอื่น การเอื้ออาทร เข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นทักษะในด้านจิตใจของบุคคลในการเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและการเห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น

จากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบทักษะชีวิต ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดไว้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมสำหรับปรับตัวในอนาคต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตระหนักรู้ เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และรับผิดชอบต่อสังคม
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและใช้ทักษะการสื่อสาร

2.3.3 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

ความสามารถที่เป็นทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์ และการฝึกอบรมซึ่งเกิดขึ้นในวงจรของชีวิตประจำวันในสังคม โดยการปะทะ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่พี่น้อง เพื่อน และผู้ใหญ่ในชุมชน ดังนั้นแหล่งที่มาของทักษะชีวิตของเยาวชนเท่าที่เคยมี จำแนกเป็นแหล่งใหญ่ๆ คือ (เกรียงไกร ลีลาพนาสวัสดิ์,2553)

1. บ้านหรือครอบครัว ได้จากการใช้ชีวิตประจำวันร่วมกับบุคคลในครอบครัวและได้รับการถ่ายทอดหล่อหลอมจากการฟังนิทาน นิยาย ที่ผู้ใหญ่เล่าให้ฟัง ได้แบบอย่างจากการสนทนาและปฏิบัติการงานอาชีพปกติของผู้ใหญ่ ได้จากการช่วยทำงาน เช่น ทำงานบ้าน ดูแลสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

2. ชุมชน ได้จากการร่วมกิจกรรมในชุมชน ได้ความคิดและแบบอย่างจากการปฏิบัติของผู้ใหญ่ในชุมชน และดูแลแบบอย่างจากการเล่นพื้นเมือง เกม งานประเพณี วิถีชีวิต พบปะสนทนากับบุคคลอื่นต่างกลุ่มต่างวัย

3. โรงเรียน ได้จากการฝึกอบรม จากกระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกหลักสูตร โดยเฉพาะที่มีการสอดแทรกบทเรียนในวิชาวรรณคดี นิทาน บทเรียนวิชาภาษา การแนะ

แนวกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการอบรมบ่มนิสัยสามารถนำไปพัฒนากิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ทักษะชีวิตทั่วไป คือ ความสามารถพื้นฐานที่ใช้เผชิญปัญหาปากคิดในชีวิตประจำวัน เช่น ความเครียด สุขภาพ การคบเพื่อน การปรับตัว ครอบครัวแตกแยก ฯลฯ

3.2 ทักษะชีวิตเฉพาะ คือ ความสามารถเผชิญปัญหาเฉพาะ เช่น ยาเสพติด โรคเอดส์ ไฟไหม้ น้ำท่วม การถูกล่วงละเมิดทางเพศ

กิจกรรมที่จะสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตต้องเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพในการสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน มีดังนี้

1. กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมค้นพบความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์การคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียน แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ข่าวสาร เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือ ประสบการณ์ของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สืบค้นหรือศึกษาค้นคว้าคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสื่อต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้สะท้อนตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและ การดำเนินชีวิตในอนาคต

2. กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ลงมือกระทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่าย กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม กิจกรรมโครงงาน/โครงการ กิจกรรมอาสา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะชีวิตดังนี้

2.1 ได้เสริมสร้างสัมพันธภาพและใช้ทักษะการสื่อสาร ได้ฝึกการจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเอง

2.2 ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้เข้าใจผู้อื่น นำไปสู่การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น รู้จักไตร่ตรอง ทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเองทำให้เข้าใจตนเองและ เห็นใจผู้อื่น

2.3 ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ได้แสดงออกด้านความคิด การพูด และการทำงานมีความสำเร็จ ทำให้ได้รับคำชม เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและสังคม

3. กิจกรรมที่กำหนดให้มีกรอภิปราชแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและการประยุกต์ความคิดอย่างมีประสิทธิภาพหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งด้วยประเด็นคำถามสะท้อนเชื่อมโยงปรับใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้บทเรียนสำคัญ ที่จะพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับตัวผู้เรียนได้ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่าง

เหมาะสมและรู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยวิธีการสะท้อน (Reflect) ความรู้สึกและความคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเชื่อมโยง (Connect) กับประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาหรือที่ตนเองได้เรียนรู้มาแล้วเป็นองค์ความรู้ใหม่แล้วนำมาปรับใช้ (Apply) ในชีวิตประจำวันของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนในช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการสร้างคนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความสามารถภายในและความสามารถภายนอก

ความสามารถภายใน หมายถึง ความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในตนเองและระหว่างตนเองกับผู้อื่น เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การจัดการกับความขัดแย้ง การจัดการกับความรู้สึกของตนเอง การควบคุมตนเอง การสร้างสัมพันธภาพ การปรับตัว การช่วยเหลือผู้อื่นและการรับผิดชอบตัวเอง

ความสามารถภายนอก หมายถึง ทักษะความชำนาญในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เสริมให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีความสุขสนุกสนานมากขึ้น เช่น การเรียนร่วมกับเพื่อน การเล่นเกม การทำงาน การแสดงความสามารถพิเศษ อาทิ การขับร้อง การเล่นดนตรี การแสดงนาฏศิลป์ การสร้างงานศิลปะ การเล่นกีฬา การประดิษฐ์ประดิษฐ์ เป็นต้น

ชบา พันธุ์ศักดิ์ (2550) ที่ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้สอนเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ

1. เน้นการลงมือกระทำ
2. ประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้
3. เน้นการปฏิสัมพันธ์ที่ดี ความร่วมมือ ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้เรียนกับผู้สอน
4. เป็นการบูรณาการทั้งเนื้อหาและกระบวนการ
5. เน้นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ตัดสินใจ หาข้อสรุปที่เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันของเด็ก

ชีวิตประจำวันของเด็ก

รมณภัทร กตตน์วงศ์ (2557, น. 20-21) ได้กล่าวว่า หลักการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. การเรียนการสอนที่เน้นการกระทำ (Learning by doing) เป็นการสอนขั้นพื้นฐานที่ใช้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสนใจผู้เรียนมาในรูปแบบของการเรียนรู้ที่เรียกว่า Active learning โดยผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำด้วยความสามารถของตนเอง การเรียนการสอนที่เน้นการกระทำจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาลักษณะนิสัยที่สำคัญและจำเป็นต่อการสร้างทักษะชีวิตเพื่อการพัฒนาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรู้จักตนเอง การรู้จักการทำงานเป็นทีม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. การสอนเชิงประสบการณ์ (Experiential learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม อาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) คือ ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตลอดเวลา มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน ทำให้เกิดการขยายองค์ความรู้ของผู้เรียนทุกคนกว้างขวางขึ้น เป็นการเรียนที่อาศัยการสื่อสารในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การพูด อ่าน เขียน ดู ที่ทำให้ง่ายต่อการแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปวิเคราะห์

3. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการ (Integrated learning) เป็นการนำเอาสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาสัมพันธ์เชื่อมโยง ผสมกลมกลืนจนกลายเป็นเรื่องเดียวกัน ผู้เรียนจะเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และสามารถนำความรู้ความเข้าใจประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมูลนิธิไรท์ ทู เพลย์ (2560, น. 20) ได้กล่าวว่า การนำทักษะชีวิตสู่การจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้คำถามนำไปสู่ การรู้คิด ส่งผลต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยชุดคำถาม R – C – A R: Reflect ให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก คำถาม C: Connect ให้ ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงถึงประสบการณ์ที่เคยมีหรือเคยประสบ และคำถาม A: Apply ให้ผู้เรียนคิดหาแนวทาง หรือวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม เป็นไปได้จริง มีวิธีการ ขั้นตอนสำคัญของการออกแบบการเรียนการสอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้พฤติกรรม 2 ด้าน หรือ 2 พฤติกรรม คือ
 - 1.1 พฤติกรรมตามตัวชี้วัดรายชั้นปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2 พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวังหรือตัวชี้วัดพฤติกรรมทักษะชีวิตใน 4 องค์ประกอบ
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะสำคัญ
 - 2.1 เป็นกิจกรรม Active Learning ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและเรียนรู้เต็มศักยภาพ
 - 2.2 เป็นกิจกรรมที่เป็นลำดับขั้นตอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ เจตคติใน เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ออกแบบไว้
4. สังเกต ตรวจสอบผลการเรียนรู้และสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะชีวิตของผู้เรียนระหว่างปฏิบัติ กิจกรรม
5. ใช้ชุดคำถาม R-C-A ถามผู้เรียน ให้ผู้เรียนคิด พูด แสดงความคิดเห็น R – C – A เตรียมพร้อม หากเผชิญในอนาคต

6. ตรวจสอบ เติมเต็มแนวคิดที่ถูกต้อง เหมาะสมและใช้ได้จริงในโอกาสต่อไป สรุป ชื่นชม ให้กำลังใจ

ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยได้เลือกขั้นตอนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตตามรูปแบบของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมูลนิธิไรท์ ทู เพลย์ ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ได้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้พฤติกรรม
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ออกแบบไว้
4. สังเกต ตรวจสอบผลการเรียนรู้และสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะชีวิตของผู้เรียนระหว่างปฏิบัติ กิจกรรม

5. ใช้ชุดคำถาม R – C – A ถามผู้เรียน ให้ผู้เรียนคิด พุด แสดงความคิดเห็น เตรียมพร้อม หากเผชิญในอนาคต

6. ตรวจสอบ เติมเต็มแนวคิดที่ถูกต้อง เหมาะสมและใช้ได้จริงในโอกาสต่อไป สรุป ชื่นชม ให้กำลังใจ

การประเมินและพัฒนาทักษะชีวิต

การประเมินทักษะชีวิต เป็นการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีที่ตรงต่อความต้องการของท้องถิ่นและสังคม โดยการประเมินความสามารถหรือแนวทางในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ การรู้จัก และภูมิคุ้มกันทางปัญญา จากการสะท้อนความคิด การเชื่อมโยง ความคิด และการแสดงพฤติกรรม ต่อเนื่องหลังการเรียนรู้ ดำเนินไประยะหนึ่ง ซึ่งผู้ประเมินอาจเป็นครู เพื่อน ผู้ปกครอง หรือผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง

เมื่อต้องการประเมิน ควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมตัวชี้วัดให้ชัดเจน
2. จัดทำแบบบันทึกพฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด
3. ออกแบบกิจกรรมหรือกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อการประเมิน
4. จัดกิจกรรมตามที่ออกแบบ และสังเกต บันทึกการสังเกต และประเมินสรุป

2.4 แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.1 การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการคือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

โดยได้กำหนดทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะสำคัญ ที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกรู้จักคิด ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ป้องกันตัวเองในภาวะคับขัน และจัดการกับชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในด้านความสามารถและทักษะตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามเป้าหมายของหลักสูตร และมีภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิต ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัว ต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและท้าทาย ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิดและการตัดสินใจ ที่เหมาะสม จึงจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น.10)

การสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กวัยเรียน ควรเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ 2 ด้าน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองหรือการมีวินัยและความรับผิดชอบ

1.1 ความภูมิใจในตนเอง คือ ความคิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความภูมิใจเห็นคุณค่าความสามารถของตนเอง มีความมั่นใจในการคิด ตัดสินใจ มีการแสดงออก สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จ สร้างประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เด็กวัยเรียนจะเป็นวัยที่พัฒนาความรู้สึก ความรับผิดชอบในตนเอง เป็นวัยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ อยากรู้ อยากเห็น ช่างสังเกต สนใจสิ่งต่างๆ ชอบคิด ชอบทำ แก้ปัญหาได้ มีความขยัน ตั้งใจ ต้องการความสำเร็จ เป็นคนเด่น เป็นคนสำคัญ เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ใหญ่ จึงเป็นวัยที่สามารถสร้างเสริม

พัฒนาบุคลิกภาพ ปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับคุณค่า ความภูมิใจในตนเอง เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณค่าต่อไป

1.2 การมีวินัยและความรับผิดชอบ เด็กที่มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ จะเป็นเด็กที่สามารถบังคับตนเองให้ปฏิบัติตนให้ถูกกาลเทศะ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่ต้องมีผู้ควบคุมหรือลงโทษ หากผู้ใหญ่เสริมสร้างความมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบต่อเด็กวัยเรียน จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวและยอมรับกติกา กฎระเบียบของกลุ่ม ของโรงเรียน เข้าใจสิทธิของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็น มีความอดทน อดกลั้น ควบคุมตนเองได้ และสามารถปรับตัวอยู่ในกลุ่มสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

2. ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร หรือทักษะทางสังคม ทักษะชีวิตดังกล่าวนี้จะเป็นพื้นฐานด้านบุคลิกภาพที่สำคัญที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง

2.1 การสร้างสัมพันธภาพ คือ การสร้างและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยดี

2.2 ทักษะทางสังคม คือ การที่เด็กสามารถแสดงออกเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นที่ยอมรับในสังคม เด็กวัยเรียนเป็นช่วงสำคัญสำหรับ “เตรียมตัว” เข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เริ่มเรียนรู้มารยาททางสังคม เรียนรู้ที่จะทำกิจกรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่นอกเหนือไปจากคนในครอบครัว

ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และ สุวรรณา เรืองกาญจน เศรษฐ์ (2553, น. 7) การสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3 ประการ คือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู

1. การส่งเสริม หมายถึง การสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนกลุ่มปกติ หรือมีพฤติกรรมปกติ (Normal behavior) เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

2. การป้องกัน หมายถึง การช่วยเหลือผู้เรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง (Risk behavior) เช่น เด็กที่ เริ่มมีพฤติกรรมที่เป็นแนวโน้มเข้าสู่ผู้ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ให้มีทักษะชีวิตและปรับเปลี่ยนให้มี พฤติกรรมเป็นปกติ

3. การแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนที่เป็นปัญหาแล้วหรือป่วยแล้ว โดยช่วยเหลือบำบัดและรักษา

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 7) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียนได้ด้วยวิธีการสำคัญ 2 วิธี คือ

1. เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการมีแบบอย่างที่ดี แต่การเรียนรู้ตามธรรมชาติจะไม่มีทิศทางและเวลาที่แน่นอน บางครั้งกว่าจะเรียนรู้ก็อาจสายเกินไป

2. การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอน เป็นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ร่วมคิดอภิปรายแสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดและเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้สะท้อนความรู้ที่นึกคิด มุมมอง เชื่อมโยงสู่วิถีชีวิตของตนเอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับใช้กับชีวิต

จากการศึกษาสร้างทักษะชีวิตของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียน ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากการสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอน โดยการสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3 ประการ คือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู ดังนั้นการสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กวัยเรียน ควรเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ 2 ด้าน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองหรือการมีวินัยและความรับผิดชอบ

2. ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารหรือทักษะทางสังคม

2.4.2 ทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 1-5) ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 ด้าน พร้อมทั้งพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรับรู้ความถนัดความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง

1. รู้ความชอบ ความถนัดและความสามารถของตนเอง

2. ค้นพบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น

4. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก

5. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

6. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

7. มีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น

8. มีความเชื่อมั่นใจในตนเองและผู้อื่น

ตัวชี้วัด

1.1. บอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภูมิใจ

1.2. แสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้

2.1. บอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

2.2. เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้

3.1. ยอมรับในความแตกต่างทางกายภาพ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของ ตนเองและผู้อื่น

4.1. แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

5.1. ใช้สิทธิของตนเองในโอกาสต่างๆ

5.2. ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น

6.1. ชื่นชมในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น

6.2. แสดงความรู้สึกรักตนเองและผู้อื่น

6.3. ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

7.1. แสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม

7.2. บอก/บรรยาย/เล่าความดีหรือความภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้

8.1. กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกและ การกระทำของตนเองด้วยความมั่นใจ

8.2 ขอมรับในความคิด ความรู้สึกและ การกระทำที่ดีของผู้อื่น

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลัก

เหตุผลและข้อมูลที่ต้องการ ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง

1. รู้จักสังเกต ตั้งคำถาม และแสวงหาคำตอบ
2. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล
3. ประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง
5. รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการ
6. รู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

ตัวชี้วัด

- 1.1 ตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ
- 1.2 มีทักษะในการสังเกต และมีแนวทางหาคำตอบ
- 2.1 วิเคราะห์จำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่างๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือได้
- 3.1 คาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล
- 4.1 สร้างผลงานและแสดงผลงานที่เกิดจากการคิดเชื่อมโยงและจินตนาการ
- 5.1 วิพากษ์วิจารณ์ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการสนับสนุน
- 6.1 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เลือกแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีและตัดสินใจเลือกแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมและสร้างสรรค์

3. การจัดการอารมณ์กับความเครียด

การจัดการอารมณ์กับความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ในทางที่ดี

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง	1.1 จำแนกอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ 1.2 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ
2. ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	2.1 ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่างๆได้
3. จัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม	3.1 จัดการกับอารมณ์ตนเองที่เกิดขึ้นอย่างนับปล้นที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
4. มีวิธีการผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้กับตนเอง	4.1 ผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
5. สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง	5.1 กำหนดแนวทางหรือวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง
6. ยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี	6.1 เสนอทางออกของข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและใช้วิธีเชิงบวก
7. รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง	7.1 วิเคราะห์และเลือกวิธีการ/กิจกรรม ที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม 7.2 มีอารมณ์ขัน

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมองอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้สื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. เป็นผู้ฟังที่ดี	1.1 ฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจและรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด 1.2 รักษาความลับของเพื่อน
2. ใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมในการสื่อสาร	2.1 ใช้ภาษาพูด ภาษากายที่ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลายสบายใจ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือความรุนแรงได้
3. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	3.1 แสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกหรือการกระทำของตนเองที่แสดงว่าเข้าใจและใส่ใจผู้อื่น
4. รู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชมและการกระทำที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้	4.1 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถ และการกระทำที่ดีของเพื่อนด้วยคำพูด ภาษากายหรือสัญลักษณ์ได้ 4.2 กล้ายืนยันความคิด ความรู้สึก และเหตุผลที่ดีให้ผู้อื่นรับรู้ได้
5. รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง	5.1 หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง 5.2 ปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ หรือเสียใจ
6. ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์	5.1 ขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้ 6.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย 6.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ราบรื่นและมีความสำเร็จหรือมีผลงานจากการสร้างสรรค์ร่วมกัน
7. ปฏิบัติตามกฎ กติกา และระเบียบของสังคม	7.1 ปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคม

ดังนั้น การพัฒนาและส่งเสริมทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต จึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตที่ก่อให้เกิดทักษะความสามารถตามตัวชี้วัดที่กำหนด สอดแทรกทั้งใน 8 สาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันได้แก่ กิจกรรมแนะ

แนว กิจกรรม โสมรุม กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม) กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์และกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ทุกองค์ประกอบของทักษะชีวิต

2.5 โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2.5.1 สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีพื้นที่ครอบคลุม 3 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง มีพื้นที่ประมาณ 619.79 ตารางกิโลเมตรพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบกว้างใหญ่ ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำลำคลองตามธรรมชาติและคลองชลประทานไหลผ่านมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดเขตลาดกระบัง เขตพระโขนง เขตประเวศ เขตบางนา

ทิศใต้ ติดเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ และอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา และเขตลาดกระบัง

ทิศตะวันตก ติดเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ และกรุงเทพมหานคร

2.5.2 ข้อมูลโรงเรียน

ตารางแสดงจำนวนโรงเรียน จำแนกตามขนาด

ขนาดโรงเรียน	อำเภอบางพลี	อำเภอบางบ่อ	อำเภอบางเสาธง	รวม
ขนาดเล็ก (นร. 1-120 คน)	1	16	1	18
ขนาดกลาง (นร. 121-500 คน)	8	16	8	32
ขนาดใหญ่ (นร. 501-1500 คน)	14	2	3	19
ขนาดใหญ่พิเศษ (นร. 1501 คนขึ้นไป)	-	1	1	2
รวม	23	35	13	71

2.5.3 ข้อมูลจำนวนนักเรียน

ตารางแสดงจำนวนนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับชั้น	นักเรียน			ห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
อนุบาล ๑(๓ขวบ)	97	107	204	12
อนุบาล ๒	1,206	1,118	2,324	106
อนุบาล ๓	1,326	1,238	2,564	2,564
รวมระดับก่อนประถม	2,629	2,463	5,092	229
ป.๑	2,018	1,853	3,871	140
ป.๒	2,038	1,891	3,929	143
ป.๓	2,126	1,943	4,069	138
ป.๔	1,957	1,736	3,693	130
ป.๕	2,027	1,798	3,825	133
ป.๖	2,017	1,888	3,905	131
รวมระดับประถมศึกษา	12,183	11,109	23,292	815

ข้อมูลจำนวนห้องเรียน จำนวนนักเรียน (ข้อมูล 20 ก.ค. 63)

ตารางแสดงรายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

เขต 2

ลำดับ	ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
1.	โรงเรียนวัดมงคลโคธาวาส	โรงเรียนวัดนิมยตรา	โรงเรียนสุเหร่าคลองใหม่
2.	โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางป่อ (ศุภพัฒน์รังสรรค์)	โรงเรียนวัดบางป่อ	โรงเรียนเฉลิมมณีฉายวิทยา การ
3.	โรงเรียนวัดหนามแดง (เขียว อุทิศ)	โรงเรียนวัดบางพลีน้อย	โรงเรียนวัดสร้างโชค
4.	โรงเรียนวัดบางโกลนออก	โรงเรียนวัดบางเพ็ญ	โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
5.	โรงเรียนวัดบางโกลนใน	โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ	โรงเรียนวัดสี่ลี้
6.	โรงเรียนคลองบางน้ำจืด	โรงเรียนวัดเป็ญราษฎร์บำรุง	โรงเรียนตลาดคลองสวน
7.	โรงเรียนวัดราษฎร์บูรณะ	โรงเรียนวัดสลุด	โรงเรียนคลองกระแชงเดย
8.	โรงเรียน อนุบาลเคหะบางพลี (๑๐ปี สปช.)	โรงเรียนสุเหร่าบางกะสี	โรงเรียนคลองพระยา นาคราช
9.	โรงเรียนคลองบางกระบือ	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 71	โรงเรียนวัดค้อลาด
10.	โรงเรียนชนสิทธิ์อนุสรณ์	โรงเรียนวัดปานประสิทธิ์าราม	โรงเรียนวัดนาคราช
11.	โรงเรียนเตรียมปริญญาอนุสรณ์	โรงเรียนบ้านห้องคู้	โรงเรียนธรรมศรีสุวรรณ ศิษฐ์
12.	โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่กลาง	โรงเรียนวัดสุคันธาวาส	โรงเรียนวัดโคธาราม
13.	โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน	โรงเรียนคลองหลุมลึก	โรงเรียนวัดลาดหวาย
14.	โรงเรียนวัดกึ่งแก้ว(เพาะพัฒนา การ)	โรงเรียนคลองสะบัดจาก	โรงเรียนคลองบ้านระกาศ
15.	โรงเรียนพรหมพิกุลทอง	โรงเรียนปากคลองชวดใหญ่	โรงเรียนวัดบางนางเพ็ง
16.	โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	โรงเรียนคลองก้นยา	โรงเรียนวัดกาหลง
17.	โรงเรียนคลองบางแก้ว	โรงเรียนวัดเกาะแก้ว	โรงเรียนเพาะคลองตรง
18.	โรงเรียนรัตนโกสินทร์ ๕	โรงเรียนตลาดบางพลีน้อย	โรงเรียนละมุลรอดศิริ
19.		โรงเรียนตลาดปากคลองเจ้า	
20.		โรงเรียนคลองปลัดเปรียง	
21.		โรงเรียนหนองงูเห่าศาสตร์ ประเสริฐ	
22.		โรงเรียนคลองบางกะอี่	

23.		โรงเรียนคลองบางกะสี	
24.		โรงเรียนสุเหร่าบางปลา	
25.		โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม	
26.		โรงเรียนคลองลาดกระบัง	
27.		โรงเรียนวัดเสาธงกลาง	
28.		โรงเรียนวัดนิคมยาตรา	
29.		โรงเรียนวัดบางบ่อ	
30.		โรงเรียนวัดบางพลีน้อย	
31.		โรงเรียนวัดบางเพ็ญ	
32.		โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ	
33.		โรงเรียนวัดเป็ริงราษฎร์บำรุง	
34.		โรงเรียนวัดสลุด	
35.		โรงเรียนสุเหร่าบางกะสี	
รวม	18	35	18

ที่มา: ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2.5.4 ข้อมูลผลการทดสอบระดับชาติโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2

ตารางแสดงผลสอบ NT ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562

ความสามารถ	สพป.สป2	ศึกษาธิการภาค	สพฐ.	ประเทศ	เปรียบเทียบกับระดับประเทศ
ด้านคณิตศาสตร์	49.45	46.03	45.64	44.94	+ 4.51
ด้านภาษาไทย	50.82	49.88	46.00	46.46	+ 4.36
รวมความสามารถทุกด้าน	50.14	47.96	45.82	45.70	+ 4.44

ตารางแสดงผลสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 สพป.สมุทรปราการ 2

กลุ่มสาระ	ระดับประเทศ	ระดับสพฐ	ระดับเขต พื้นที่	เทียบกับประเทศ	เทียบกับ สพฐ.
ภาษาไทย	55.14	55.91	47.89	-7.25	-8.02
ภาษาอังกฤษ	33.25	32.98	27.73	-5.52	-5.25
คณิตศาสตร์	26.73	26.98	21.41	-5.32	-5.57
วิทยาศาสตร์	30.07	30.22	27.80	-2.27	-2.42
รวมเฉลี่ย	36.30	36.52	31.21	-5.09	-5.31

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

วาสิณี ชุ่มกิ่ง (2549 น.59) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทักษะชีวิตด้านจิตพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโนนม่วง จังหวัดขอนแก่น พัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความตระหนักรู้ ในตนเอง ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความภาคภูมิใจในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคมพบว่า หลังทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะชีวิตด้านจิตพิสัยสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) เป็นต้น

ชุลีพร คัดงาม (2554) ได้ศึกษาความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554 มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตที่ได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนแบบ สอบถามวัดความสามารถการใช้ทักษะชีวิต ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 42.49 รองลงมาได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดและด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตที่ได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 39.49, 38.56 และ 38.43 ตามลำดับ

รณภัทร กตตน์วงศ์กร (2557, น. 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก(โกมลประเสริฐอุทิศ)สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี และผลการประเมินของผู้ปกครองต่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนพบว่ามีผลการพัฒนาอยู่ในระดับดี โดยแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน คือ ครูควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ให้ความเชื่อมั่นใจกับนักเรียนทุกสถานการณ์ที่โอกาสอำนวย การสร้างกฎ ข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนในรายวิชา หรือในการทำงานกลุ่ม ควรจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรให้นักเรียนผ่อนคลาย อบอุ่น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาศติ และอารมณ์ให้หนึ่งสงบ เช่น การสร้างสรรค์ผลงาน

อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (2558, น. 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับแก่นนำเด็กและเยาวชนและเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิตให้กับกลุ่มแก่นนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้ อำเภोगาว จังหวัดลำปาง พบว่า การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิตกลุ่มแก่นนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้ โดยประเมินผลการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และติดตามผลจากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนต่อการอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างสร้างสรรค์และแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านประสบการณ์ การสะท้อนความคิดเห็นและถกเถียง เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอดในเชิงบวก การลองผิดลองถูกในการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และประยุกต์การเรียนรู้แก้ปัญหาเกี่ยวกับภาวะความเครียดจากกิจกรรม ซึ่งการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนเชื่อมโยงทักษะชีวิตให้สามารถพัฒนาตนเองกับชีวิตจริงอย่างมีคุณค่าและดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขได้ในระดับมากที่สุดจากค่าเฉลี่ย 4.62

สฤทธิ ฝิวอ่อน (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1)หลักการ 2)เป้าหมาย 3)จุดมุ่งหมาย 4)พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 5)กลไกการดำเนินการ 6)การดำเนินการ 7)การประเมินผลและ 8)เงื่อนไขความสำเร็จ โดยพบว่ารูปแบบและคู่มือ และคู่มือการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้ และประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

บุญล้อม ค้วงวิเศษ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ได้รูปแบบการสอน 5 องค์ประกอบหลัก คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ตามรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาครู แบบ ARTP Model 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ตระหนักรู้ประสบการณ์ (Alerting) ขั้นที่ 2 ขั้นร่วมสะท้อนคิด (Reflection) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างความคิดรวบยอด (Transfer) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติเรียนรู้ (Practicing) และการวัดและประเมินผล และผลการศึกษาทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการสอน หลังการสอนทักษะชีวิต สูงกว่าก่อนการสอนทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักศึกษาครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอน หลังจากดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ชิปโปรา, เมย์ราฟ และจูดี (Zipora, Merav; & Judy. 2005) ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะชีวิตต่อการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเชื่อในความสามารถแห่งตนซึ่งมุ่งเน้นทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมายแห่งชีวิตและการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการรักษาสุขภาพร่างกายโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 214 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มครูที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มครูที่ได้รับการฝึก 1 ปี และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี มีระดับคะแนนในการรับรู้สภาพแวดล้อมและคะแนนในการเชื่อความสามารถแห่งตนมากกว่ากลุ่มอื่น

สลิกเกอร์ และคนอื่นๆ (Slaker; others. 2003) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของวัยรุ่นตอนปลายในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยมิทเซาท์ จำนวน 660 คน แบ่งเป็นเพศหญิงร้อยละ 68.2 และเพศชายร้อยละ 22.7 มีค่าเฉลี่ยอายุ 17.9 ปี โดยการสำรวจการรับรู้ในพฤติกรรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และการรับรู้ของทักษะชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่ง

ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดูแลสุขภาพ
และด้านการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง ผลจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของวัยรุ่น
ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ระดับสูง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และ เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 71 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้มาจากการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้ตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 60 โรงเรียน และได้บุคลากรในสถานศึกษาจำนวน 480 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 เลือกโรงเรียนที่ทำการวิจัยโดยการสุ่มแบบช่วงชั้น (Stratified random sampling) เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากร

	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ	จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	18	25%	15
ขนาดกลาง	35	50%	30
ขนาดเล็ก	18	25%	15
	71	100%	60

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากร

ลำดับ	ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key informant)	จำนวน/คน
1.	ผู้บริหารสถานศึกษา	60
2.	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	60
3.	หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 1 คน	180
4.	หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 1 คน	180
	รวม	480

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรปราการเขต 2 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ตอนที่ 2 ประเด็นการให้สัมภาษณ์

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำแนะนำตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ และรายงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับทฤษฎี นิยาม แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

3.3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามถึงระดับการส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

3.3.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำและปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องครอบคลุมและตรงตามเนื้อหา

3.3.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ให้ถูกต้องครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาของการดำเนินการวิจัย

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม และตรงตามเนื้อหาของการดำเนินการวิจัยเพื่อนำมาหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

3.3.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไข มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยใช้วิธีปรึกษาอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้แบบสอบถามในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยได้ความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้แบบสอบถามอยู่ที่ระดับ ค่าความเชื่อมั่น 0.9736

3.3.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 บันทึกเสนอต่อสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษาวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2 ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

3.4.3 นำแบบสอบถามมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณ หาค่าสถิติ ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

3.5.2 หาค่าร้อยละ (Percentage) ของกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3.5.3 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึก และวิเคราะห์ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3.5.4 การแปลผลข้อมูล

แปลผลข้อมูลระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียนรายชื่อและรายด้านตามทฤษฎีของกานดา, 2530, น. 210, และ เพ็ญแข, 2541, น. 205

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับทักษะมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับทักษะมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับทักษะปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับทักษะน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับทักษะน้อยที่สุด

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือ ถ้าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยอิงเกณฑ์ของ ฮินเคิล (Hinkie D.E. , 1998, p. 118) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.91 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.71 - .090	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.51 – 0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.31 – 0.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00 -0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

3.5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงงานต่อไป

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติ

3.6.1.1 ค่าร้อยละ

3.6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.6.2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของเครื่องมือทุกฉบับโดยใช้ดัชนีความค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9736

3.6.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach)

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และ เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนรายด้าน
โดยรวม

ตอนที่ 3 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนราย
ข้อ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ตอนที่ 6 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ หญิง มีจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 รองลงมาเป็นเพศชาย มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ มากกว่า 30 ถึง 40 ปีมีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 มากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 มากกว่า 40 ถึง 50 ปี มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 รองลงมา ปริญญาโท 152 คนคิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมา สูงกว่าปริญญาโท 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 มากกว่า 20 ปีขึ้นไปมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 มากกว่า 5 ถึง 10 ปี มีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 มากกว่า 10 ถึง 15 ปี มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 มากกว่า 15 ถึง 20 ปี มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ตำแหน่งงาน หัวหน้าสายชั้น ป.4 และหัวหน้าสายชั้น ป.1 มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 หัวหน้าสายชั้น ป.2 และหัวหน้าสายชั้น ป.3มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 หัวหน้าสายชั้น ป.5 และหัวหน้างานวิชาการมีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 รองผู้อำนวยการโรงเรียนมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=415)

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	74	17.83
หญิง	341	82.17
รวม	415	100
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	166	40.00
มากกว่า 30 ถึง 40 ปี	114	27.47
มากกว่า 40 ถึง 50 ปี	34	8.19
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	101	24.34
รวม	415	100
วุฒิการศึกษา		

ปริญญาตรี	256	61.69
ปริญญาโท	152	36.63
สูงกว่าปริญญาโท	7	1.68
รวม	415	100

ประสบการณ์ในการ
ทำงาน

ไม่เกิน 5 ปี	186	44.82
มากกว่า 5 ถึง 10 ปี	84	20.24
มากกว่า 10 ถึง 15 ปี	37	8.92
มากกว่า 15 ถึง 20 ปี	17	4.10
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	91	21.92
รวม	415	100

ตำแหน่งงาน

ผู้อำนวยการ โรงเรียน	37	8.92
รองผู้อำนวยการ โรงเรียน	6	1.45
หัวหน้างานวิชาการ	52	12.53
หัวหน้าสายชั้น ป.1	55	13.25
หัวหน้าสายชั้น ป.2	54	13.01
หัวหน้าสายชั้น ป.3	54	13.01
หัวหน้าสายชั้น ป.4	55	13.25
หัวหน้าสายชั้น ป.5	52	12.53
หัวหน้าสายชั้น ป.6	50	12.05
รวม	415	100

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนรายด้านโดยรวม

จากการทำวิจัยพบว่า ผู้ทำแบบสอบถามเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด มีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4.2 แสดง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน โดยรวม (n=415)

ด้าน ที่	การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน โดยรวม	ค่าเฉลี่ยระดับการบริหารจัดการ เรียนรู้		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.31	0.47	มากที่สุด
2	ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.27	0.47	มากที่สุด
3	ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.27	0.52	มากที่สุด
4	ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.27	0.49	มากที่สุด

5	ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.34	0.56	มากที่สุด
6	การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.12	0.46	มาก
7	การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.90	0.55	มาก
8	ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	3.97	0.50	มาก
9	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	3.96	0.47	มาก
รวมทั้งหมด		4.12	0.41	มาก

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน (n=415)

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	ค่าเฉลี่ยระดับการบริหารจัดการเรียนรู้		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต				
1.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตตรงตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.45	0.54	มากที่สุด
2.	ครูหาวิธีเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย	4.35	0.54	มากที่สุด
3.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง	4.45	0.54	มากที่สุด
4.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมโดยจำลองสถานการณ์ต่างๆอย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะชีวิตอย่างครบถ้วน	4.11	0.65	มาก
5.	ครูจัดเตรียมกิจกรรมปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้และสร้างเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	4.22	0.64	มากที่สุด
รวม		4.31	0.47	มากที่สุด

ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต				
6.	ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยให้นักเรียนศึกษาหรือสืบค้นข้อมูลต่างๆจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.20	0.62	มาก
7.	ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงแตกต่างระหว่างบุคคล	4.29	0.57	มากที่สุด
8.	ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตกับผู้เรียน	4.32	0.58	มากที่สุด
รวม		4.27	0.47	มากที่สุด
ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต				
9.	ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสร้างเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน	4.18	0.69	มาก
10.	ครูนำสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่นๆมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	4.25	0.69	มากที่สุด
11.	ครูใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	4.39	0.64	มากที่สุด
12.	ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยีในปัจจุบัน	4.28	0.60	มากที่สุด
13.	ครูจัดใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเป็นสื่อ/เครื่องมือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	4.23	0.56	มากที่สุด
14.	ครูนำข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มาใช้เป็นบทเรียนในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ผู้เรียน	4.27	0.65	มากที่สุด
รวม		4.27	0.52	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ผู้เรียน	ค่าเฉลี่ยระดับการบริหารจัดการ เรียนรู้		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต				
15.	ครูประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้การ ประเมินที่หลากหลาย	4.26	0.59	มากที่สุด
16.	ครูสร้างและใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินทักษะ ชีวิตผู้เรียน	4.30	0.61	มากที่สุด
17.	ครูประเมินการแก้ปัญหาของผู้เรียนในสถานการณ์ ต่างๆโดยใช้การประเมินจากสภาพจริง	4.27	0.57	มากที่สุด
18.	ครูประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมทักษะชีวิตทุกครั้ง	4.25	0.63	มากที่สุด
	รวม	4.27	0.49	มากที่สุด
ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต				
19.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต อย่างต่อเนื่อง	4.33	0.66	มากที่สุด
20.	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปรับปรุงและ พัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตที่ สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละวัย	4.30	0.69	มากที่สุด
21.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำผลการ ประเมินก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตผู้เรียน	4.38	0.64	มากที่สุด
22.	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูแสวงหา วิธีการใหม่ๆเพื่อนำมาใช้ในการเสริมสร้างทักษะการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะอื่นๆ	4.37	0.57	มากที่สุด
	รวม	4.34	0.56	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับทักษะชีวิตของผู้เรียน		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น			
23. นักเรียนบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบได้	4.40	0.59	มากที่สุด
24. นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจเหมาะสม	4.17	0.75	มาก
25. นักเรียนบอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้	4.06	0.59	มาก
26. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางกายของตนเองและผู้อื่นได้	4.09	0.56	มาก
27. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางความคิดของตนเองและผู้อื่นได้	4.10	0.59	มาก
28. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้	4.03	0.59	มาก
29. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้	4.11	0.60	มาก
30. นักเรียนทำสิ่งที่ตนเองอยากทำและสิ่งที่ให้ผู้อื่นมีความสุข	4.13	0.64	มาก
31. นักเรียนบอกเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้	4.04	0.67	มาก
32. นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง	4.06	0.71	มาก
รวม	4.12	0.46	มาก
การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์			
33. นักเรียนตั้งคำถามในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	3.96	0.69	มาก
34. นักเรียนมีทักษะการสังเกตปัญหาในชีวิตประจำวัน	4.04	0.65	มาก
35. นักเรียนแยกแยะข่าวสารและสถานการณ์รอบตัวด้วยเหตุผล	3.81	0.71	มาก
36. ประเมินความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เจอในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล	3.95	0.69	มาก
37. นักเรียนตัดสินใจเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างสมเหตุสมผล	3.89	0.67	มาก
38. นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้	3.85	0.63	มาก
39. นักเรียนเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม	3.84	0.61	มาก
รวม	3.90	0.55	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	ผล		\bar{x}	S.D.	แปล
40. นักเรียนสามารถจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	3.95	0.61			มาก
41. นักเรียนควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	3.93	0.66			มาก
42. นักเรียนจัดการอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันด้วยวิธีการที่เหมาะสมและกับสถานการณ์	3.78	0.66			มาก
43. นักเรียนมีวิธีผ่อนคลายความเครียดให้กับตนเองอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	3.98	0.65			มาก
44. นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเองอย่างเหมาะสม	4.01	0.58			มาก
45. นักเรียนหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างถูกต้อง	3.94	0.70			มาก
46. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบอย่างมีความสุข	4.14	0.58			มาก
47. นักเรียนมีอารมณ์ขันอยู่เสมอ	4.02	0.69			มาก
รวม	3.97	0.50			มาก
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น					
48. นักเรียนฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ	3.96	0.73			มาก
49. นักเรียนใช้ภาษาพูด ภาษากาย ทำให้ผู้อื่นรู้สึกผ่อนคลาย และสบายใจ	3.96	0.63			มาก
50. นักเรียนยกย่องชมเชยความสำเร็จของเพื่อนด้วยความเต็มใจ	4.03	0.66			มาก
51. นักเรียนปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ	3.78	0.57			มาก
52. นักเรียนมีวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้	3.88	0.56			มาก
53. นักเรียนและเพื่อนร่วมสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันจนสำเร็จ	4.05	0.57			มาก
54. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน และระเบียบของสังคม	4.04	0.67			มาก
รวม	3.96	0.47			มาก

4.4 การวิเคราะห์สัมพันธระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตารางที่ 4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ทักษะชีวิตผู้เรียน	ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา (Y)				ทักษะชีวิตผู้เรียน ของนักเรียน ประถมศึกษา (Y)
	การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น (Y ₁)	การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Y ₂)	การจัดการอารมณ์และความเครียด (Y ₃)	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (Y ₄)	
การวางแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₁)	0.615**	0.536**	0.565**	0.541**	0.630**
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₂)	0.552**	0.473**	0.528**	0.501**	0.573**
การใช้สื่อและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₃)	0.627**	0.548**	0.501**	0.473**	0.598**
การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₄)	0.725**	0.581**	0.657**	0.649**	0.729**
การปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₅)	0.618**	0.465**	0.554**	0.611**	0.625**
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (X)	0.714**	0.597**	0.634**	0.626**	0.717**

หมายเหตุ. **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.4.1 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.717$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ทักษะชีวิตผู้เรียน	ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา (Y)		
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
การวางแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิต(X_1)	0.630**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_2)	0.573**	ปานกลาง	ทางบวก
การใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_3)	0.598**	ปานกลาง	ทางบวก
การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_4)	0.729**	สูง	ทางบวก
การปรับปรุงกระบวนการจัดการ เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_5)	0.625**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (X)	0.717**	สูง	ทางบวก

หมายเหตุ. **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.4.2 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ต่อทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.717$) เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้านพบว่าด้านการวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.729$) ส่วนด้านอื่นๆอีก 4 ด้านมีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ทักษะชีวิตผู้เรียน	การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น (Y_1)		
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
การวางแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิต(X_1)	0.615**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_2)	0.552**	ปานกลาง	ทางบวก
การใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_3)	0.627**	ปานกลาง	ทางบวก
การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_4)	0.725**	สูง	ทางบวก
การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_5)	0.618**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (X)	0.714**	สูง	ทางบวก

หมายเหตุ. **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.4.3 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง($r = 0.714$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.725$) ส่วนด้านอื่นๆอีก 4 ด้านมีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ทักษะชีวิตผู้เรียน	การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Y_2)		
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
การวางแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิต(X_1)	0.536**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_2)	0.473**	ปานกลาง	ทางบวก
การใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_3)	0.548**	ปานกลาง	ทางบวก
การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_4)	0.581**	ปานกลาง	ทางบวก
การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_5)	0.465**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (X)	0.597**	ปานกลาง	ทางบวก

หมายเหตุ. **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ต่อการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.597$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน กับทักษะชีวิตผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ทักษะชีวิตผู้เรียน	การจัดการอารมณ์และความเครียด(Y_3)		
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
การวางแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิต(X_1)	0.565**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_2)	0.528**	ปานกลาง	ทางบวก
การใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_3)	0.501**	ปานกลาง	ทางบวก
การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_4)	0.657**	ปานกลาง	ทางบวก
การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X_5)	0.554**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (X)	0.634**	ปานกลาง	ทางบวก

หมายเหตุ. **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.4.5 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการจัดการอารมณ์และความเครียด ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.634$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4.9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน กับทักษะชีวิตผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ทักษะชีวิตผู้เรียน	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (Y ₁)		
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
การวางแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิต(X ₁)	0.541**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₂)	0.501**	ปานกลาง	ทางบวก
การใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₃)	0.473**	ปานกลาง	ทางบวก
การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₄)	0.649**	ปานกลาง	ทางบวก
การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต(X ₅)	0.611**	ปานกลาง	ทางบวก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (X)	0.626**	ปานกลาง	ทางบวก

หมายเหตุ. **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.4.6 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.626$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตาราง

4.5 ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

จากแบบสอบถามพบว่าโดยส่วนใหญ่มีการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ปัญหา	จำนวน	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้			
นักเรียนขาดการวางแผนการทำงาน	80	1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน	70
นักเรียนใช้กระบวนการในการทำงานที่ไม่หลากหลาย	200	2) ใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เกมศึกษา	150
นักเรียนขาดทักษะในการทำงาน	150	3) ใช้ทฤษฎีระบบเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างทักษะผู้เรียน	100
ด้านการจัดการเรียนรู้			
นักเรียนมีระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน	10	1) ใช้กระบวนการที่หลากหลายในการดำเนินการ โดยบูรณาการในทุกรายวิชา	3
นักเรียนมองภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาไม่ได้	45	2) ใช้กระบวนการแก้ปัญหาเป็นฐาน Problem Based Learning เพื่อให้เกิดทักษะต่าง ๆ ที่เหมาะสม	10
สถานการณ์โรคระบาดทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง	350	ครูเยี่ยมบ้านและมอบหมายใบงานให้นักเรียนไปทำที่บ้าน	400
ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้			
นักเรียนเข้าถึงสื่อได้ค่อนข้างจำกัด	245	1) ใช้สื่อที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย	230

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหา	จำนวน	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
นักเรียนขาดอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล	100	2) ใช้การสืบค้นและใช้เกมเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหา	150
นักเรียนห่วยเล่นมากกว่าทำงาน	57	3) ครูสาธิตการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้	30
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต			
นักเรียนมีระดับสติปัญญาค่อนข้างแตกต่างกัน	200	1) ใช้กระบวนการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย	160
ตารางสอนไม่ตรงกันหรือตรงกันแต่ครูติดงานอื่น ๆ	13	2) บูรณาการในหลากหลายวิชา เช่น โครงงานวิทยาศาสตร์ การออกแบบ เกม การประดิษฐ์ชิ้นงาน	65
นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน	190	3) การใช้ทฤษฎีแรงจูงใจไฟต์สมทรี การให้กำลังใจ การให้ของรางวัล การติชม เป็นต้น	105
ด้านการปรับปรุง			
เนื้อหาในบางวิชามีการซ้ำซ้อนกัน	79	1) ปรับปรุงเนื้อหาในกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน	60
เนื่องด้วยสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 ทำให้การเรียนขาดความต่อเนื่อง	326	2) การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง หรือตัวแทนนักเรียน เพื่อแสวงหาการดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มศักยภาพ	302

4.6 การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านการบริหาร การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา

ลำดับ ที่	โรงเรียน	แนวคิดในการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา
1	ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2	ผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและ จัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรใน โรงเรียน ในจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง หัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่าย บริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้น ต้องชี้แจงแก่ครูใน ระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน
2	ขนาดกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2	ผู้บริหารต้องจริงจังและเข้มแข็งในการ ปฏิบัติ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา หัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องติดตามผลอย่าง สม่ำเสมอ หัวหน้าระดับชั้นต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับ บุคลากรในการดำเนินการ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	แนวคิดในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา
3	ขนาดใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2	<p>ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาและ แสวงหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับครู โดยใช้ PLC หรือการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามา ช่วย</p> <p>ผู้บริหารออกคำสั่งเพื่อให้ครูทุกคนเข้าร่วม หัวหน้าฝ่ายวิชาการกระตุ้นให้ครูและ บุคลากรร่วมกันพัฒนานักเรียน โดยใช้ กระบวนการที่หลากหลาย</p> <p>หัวหน้าระดับชั้นลงมือทำเป็นแบบอย่างแก่ ครูในโรงเรียน</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และ เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ หญิง มีจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 ตำแหน่งงาน หัวหน้าสายชั้น ป.4 และหัวหน้าสายชั้น ป.1 มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

5.1.2 ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ผู้ทำแบบสอบถามเห็นเกี่ยวข้องกับระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด ด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ด้านการคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 อยู่ในเกณฑ์ มาก ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด มีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 อยู่ในเกณฑ์ มาก ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ มาก

5.1.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนกับทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.717$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.714$) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.597$) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการจัดการอารมณ์และความเครียด ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.634$) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์ ต่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.626$)

5.1.4 ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

จากแบบสอบถามพบว่าโดยส่วนใหญ่มีการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนดังนี้

1. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ควรดำเนินการอย่างไรบ้าง

1.1 ส่งเสริมให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน

1.2 ใช้กระบวนการต่างๆในการทำงาน เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน เกมศึกษา

1.3 ใช้ทฤษฎีระบบเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างทักษะผู้เรียน

2. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนด้านการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

1. ใช้กระบวนการที่หลากหลายในการดำเนินการโดยบูรณาการในทุกรายวิชา

2. ใช้กระบวนการแก้ปัญหาเป็นฐาน Problem Based Learning เพื่อให้เกิดทักษะต่างๆที่เหมาะสม

3. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ อย่งไรบ้าง

1. ใช้สื่อที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย

2. ใช้การสืบค้นและใช้เกมเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหา

3. ครูบริหารจัดการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้

4. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ควรดำเนินการอย่างไรบ้าง

1. ใช้กระบวนการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย

2. บูรณาการในหลากหลายวิชา เช่น โครงการงานวิทยาศาสตร์ การออกแบบเกม การประดิษฐ์ชิ้นงาน

3. การใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การให้กำลังใจ การให้ของรางวัล การชื่นชม เป็นต้น

5. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการปรับปรุง

1. ปรับปรุงเนื้อหาหากกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน

2. การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง หรือตัวแทนนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มศักยภาพ

5.1.5 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โรงเรียนขนาดเล็กเสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและจัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง หัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นต้องชี้แจงแก่ครูในระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

โรงเรียนขนาดกลางเสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องจริงจังและเข้มแข็งในการปฏิบัติ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา หัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ หัวหน้าระดับชั้นต้องเป็นที่เลี้ยงให้กับบุคลากรในการดำเนินการ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ และบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนขนาดใหญ่เสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับครู โดยใช้ PLC หรือการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาช่วย ผู้บริหารออกคำสั่งเพื่อให้ครูทุกคนเข้าร่วม หัวหน้าฝ่ายวิชาการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรร่วมกันพัฒนา นักเรียน โดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย หัวหน้าระดับชั้นลงมือทำเป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชูลิพร คัดงาม (2554) ที่ได้ศึกษาความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2554 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554 มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับสูง

ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา

ของสฤทธิ ฝิวอ่อน ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1)หลักการ 2)เป้าหมาย 3)จุดมุ่งหมาย 4)พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะชีวิต ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 5)กลไกการดำเนินการ 6) การดำเนินการ 7)การประเมินผลและ 8) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยพบว่ารูปแบบฯและคู่มือ และคู่มือการใช้รูปแบบฯที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 อยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สลิกเกอร์ และคนอื่นๆ (Sliker; others. 2003) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของวัยรุ่นตอนปลายในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการสำรวจการรับรู้ในพฤติกรรมการเลี้ยงดูของพ่อแม่และการรับรู้ของทักษะชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง ผลจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของวัยรุ่นทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ในระดับสูง

ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 อยู่ในเกณฑ์ มาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ซิปโปรา, เมย์ราฟ และจูดี้ (Zipora, Merav; & Judy. 2005) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะชีวิตต่อการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเชื่อในความสามารถแห่งตนซึ่งมุ่งเน้นทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมายแห่งชีวิตและการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการรักษาสุขภาพร่างกาย โดยผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี มีระดับคะแนนในการรับรู้สภาพแวดล้อม และคะแนนในการเชื่อความสามารถแห่งตนมากกว่ากลุ่มอื่น

5.2.2 ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

1. แนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ควรดำเนินการในประเด็น 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน 2) ใช้กระบวนการต่างๆในการทำงาน เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน เกมศึกษา 3) ใช้ทฤษฎีระบบเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญล้อม ด้วงวิเศษ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พบว่า ได้รูปแบบการสอน 5 องค์ประกอบหลัก คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ตามรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาครู แบบ ARTP Model 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ตระหนักประสบการณ์ (Alerting) ขั้นที่ 2 ขึ้นร่วมสะท้อนคิด (Reflection) ขั้นที่ 3 ขึ้นสร้างความคิดรวบยอด (Transfer) ขั้นที่ 4 ขึ้นปฏิบัติเรียนรู้ (Practicing) และการวัดและประเมินผล และผลการศึกษาทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการสอน หลังการสอนทักษะชีวิต สูงกว่าก่อนการสอนทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. แนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนด้านการจัดการเรียนรู้ โดย 1) ใช้กระบวนการที่หลากหลายในการดำเนินการโดยบูรณาการในทุกรายวิชา 2) ใช้กระบวนการแก้ปัญหาเป็นฐาน Problem Based Learning เพื่อให้เกิดทักษะต่างๆที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รณภักดิ์ กตตน์วงศ์ (2557, น. 1) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน คือ ครูควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ให้ความเชื่อมั่นใจกับนักเรียนทุกสถานการณ์ที่โอกาสอำนวย การสร้างกฎ ข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนในรายวิชา หรือในการทำงานกลุ่ม ควรจัดบรรยากาศการเรียนรู้อันเป็นมิตรให้นักเรียนผ่อนคลาย อบอุ่น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาสติ และอารมณ์ให้หนึ่งสงบ เช่น การสร้างสรรค์ผลงาน

3. แนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต โดย 1) ใช้กระบวนการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย 2) บูรณาการในหลากหลายวิชา เช่น โครงงานวิทยาศาสตร์ การออกแบบเกม การประดิษฐ์ชิ้นงาน 3) การใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การให้กำลังใจ การให้ของรางวัล การชื่นชม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญล้อม ดั่งวิเศษ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพบว่า ได้รูปแบบการสอน 5 องค์ประกอบหลัก คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ตามรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาครู แบบ ARTP Model 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ตระหนักประสบการณ์ (Alerting) ขั้นที่ 2 ขึ้นร่วมสะท้อนคิด (Reflection) ขั้นที่ 3 ขึ้นสร้างความคิดรวบยอด (Transfer) ขั้นที่ 4 ขึ้นปฏิบัติเรียนรู้ (Practicing) และการวัดและประเมินผล และผลการศึกษาทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการสอน หลังการสอนทักษะชีวิต สูงกว่าก่อนการสอนทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.3 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โรงเรียนขนาดเล็กเสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารและจัดการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในหัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นต้องชี้แจงแก่ครูในระดับชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

โรงเรียนขนาดกลางเสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องจริงจังและเข้มแข็งในการปฏิบัติ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนขนาดใหญ่เสนอแนะแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาปัญาร่วมกับครู โดยใช้ PLC หรือการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาช่วย หัวหน้าระดับชั้นลงมือทำเป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนผ่านแบบประเมินปฐมภูมิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความจริงของนักเรียน เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างทันที่
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เนื่องจากระดับคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตของนักเรียนอยู่ในระดับที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ.
- กัญญา ศรีตั้ง. (2556). การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล, กรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เกรียงไกร ลีลาพนาสวัสดิ์. (2553). การใช้โปรแกรมทักษะชีวิตในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความคิด เกมคอมพิวเตอร์ของสามเณร โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน เชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา สืบค้น 11 ตุลาคม 2561, http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html.
- ครูเชียงรายคอตเนต. (2559). ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารสถานศึกษา. สืบค้น 11 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.kruchiangrai.net/2016/11/06>.
- ชบา พันธุ์ศักดิ์. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึก ระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับเด็กปฐมวัย [วิทยานิพนธ์ ปริญญาคุษฎิบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิชา แสงใสแก้ว. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการใช้เวลาของบุคลากรในกองบรรณาธิการนิตยสาร สายผู้หญิง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบล เขต 5. [วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

- พรพนา รัตนพงษ์ไชย. (2558). การพัฒนาทักษะชีวิต เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระสุธีศักดิ์ สุภกิจโจ (เจียวหวาน). (2554). การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2559). การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มสช, 9 (1).
- พิศุทธา อารีราษฎร์. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). คู่มือการจัดการระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พิรินทร์ตั้ง.
- ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และสุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์. (2553). ทักษะชีวิต. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.).
- ยุกตนันท์ หวานจำ (2555). การบริการสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รมณภัทร กตตน์วงศ์กร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งกานต์ ใจวงศ์ยะ. (2557). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สด 301 หลักสถิติ. (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- เลิศดาว กลิ่นศรีสุข. (2550). *การบริหารทางการศึกษา*, หมายเลขบันทึก 403387, สืบค้น 9 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/403387>. สืบค้น 15 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.google.com/search>
- ศิลป์ชัย อ่างตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศิวาพร อ้นสุวรรณ. (2553). *การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา MKT341 พฤติกรรม ผู้บริโภค สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศรัณย์ภัทร เรืองประไพ. (2553). *ผลของการใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในรายวิชา MGT 417 การสื่อสารเพื่อการจัดการ* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สมาคมไทสร้างสรรค์. (2558). *การพัฒนาทักษะชีวิต*. สืบค้น 11 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.taiwisdom.org/article/chdev/lfskill/chddvpart104>.
- สมเดช สาวันดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* ต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สลิตา รินสิริ. (2558). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุชีรา มะหิเมือง และคณะ. (2555). *การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จาก http://opalnida.blogspot.com/2008/06/blog-post_13.html.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. บัณฑิต พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต*. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมูลนิธิไรท์ ูท เพลย์.
(2560). *รหัสศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิต การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
แห่งศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 11 ตุลาคม 2561, จาก <http://lifeskills.obec.go.th/wp-content/uploads/2017/05/>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2562). *การจัดการการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ
กระบวนการคิด*. สืบค้น 2 มีนาคม 2562, จาก
<https://sites.google.com/site/thinkcon3unit1/title-unit-2-1/unit-2-3content2-8?previewAsViewer=1>.
- เหนือดวง พูลเพิ่ม. (2560). *การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของชูชุกร่วมกับการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องและความสามารถในการทำงานเป็นทีม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์.
- หัตถยา ดำรงผล. (2560). *ทักษะชีวิตเด็กวัยเรียน. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 62,3*.
- อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น. (2558). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตให้กับแกนนำเยาวชนเด็กและ เยาวชนตำบลหลวงใต้.วารสารจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 5, 1-89*.
- อนิฎา อุ่นชัย. (2551). *ผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนภาษาอังกฤษ เจตคติและพฤติกรรมความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2543). *หลักการและเทคนิคการวางแผน (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- อมรศรี แสงส่องฟ้า. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการทดสอบภาษาอังกฤษเป็นภาษา
ต่างประเทศเพื่อการเสริมสร้างความรู้และทักษะปฏิบัติการทดสอบและวัดผล
ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท].
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อำนวยการ พลรักษา. (2556). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต ๒* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท].
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

- Campbell, Ronald F. et al. (1980). *Introduction to Education Administration 5th ed.* Boston p. 22.
- Ernest Dale. (1985). *Management : theory and practice.* Grolier.
- Good, Center V. (1973). *Dictionary of Education.* McGraw – Hill. p. 14.
- Hough, John B., & Duncan, James K. (1970). *Teaching description and analysis.* Addison-Westlu.
- Jesse. B. (1999). *Essentials of Psychological Testing.* Harper & Row.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1994). *The Nuts and Bolts of Cooperative Learning.* Interaction Book Company.
- Kessler, & Karolyn. (1992). *Cooperative Language Learning. A Teacher's Resources Book.* Prentice Hall.
- Koontz, H, & Odonnell, C. (2001). *Essentials of Management.* McGraw-Hill.
- Robyn M. Gillies. (2002). *Journal of Educational Research* 96(!) 99-101.
- Vaughan, W. (2002). Effects of Cooperative Learning on Achievement and Attitude among Students of Color. *The Journal of Educational Research*, 95(6), 359-364.
- WHO. (1994). *Life Skill Education for Children and Adolescents in School.* Geneva. Switzerland: WHO.
- Slavin, R. E. (1987). Cooperative Learning. *Review of Educational Research*, 50, 315-342.
- Slavin, R. E. (1987). *Cooperative Learning and Cooperative School: Educational Leadership.*
- Slicker, Ellen K.; & et al. (2005). The Relationship of Parenting Style to Older Adolescent Life Skills Development in the United States. *SAGE Publications. Young*, 13(3), 227-245, Retrieved August 24, 2008, from <http://you.sagepub.com/cgi/content/abstract/13/3/227>.
- Zipora, Shechtman; Merav, Levy, Judy, & Leichtentritt. (2005). *Impact of Life Skills Training on Teacher's Perceived Environment and Self-Efficacy.* *Journal of Educational Research*, 98(3), 54-144, Retrieved July 19, 2009, from http://www.vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/results_single_fulltext.jhtml?_D.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน
 วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก สาขาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยพิตต์เบิร์ก
 สหรัฐอเมริกา
 ตำแหน่ง อาจารย์อาวุโส วิทยาลัยวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ชุทธิกิจบัณฑิตย์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร
 วุฒิการศึกษา Ph.D (Educational Administration)University of
 Missouri Columbia
 ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยชุทธิกิจ
 บัณฑิตย์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นักรบ หมีแสน
 วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการแนะแนวมหาวิทยาลัยศรี
 นครินทร์วิโรฒประสานมิตร
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยชุทธิกิจ
 บัณฑิตย์
4. ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญพิเศษ ดร.เอกชัยณัฐ เมธีธัญญรัตน์
 วุฒิการศึกษา Ph.D in management international Academy of
 Management andEconomic,Philippines.
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางโกลงใน
5. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ นางสุทินี กรินทร์ากุล
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต2

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 น้อยกว่า 30 ปี มากกว่า 30 ถึง 40 ปี มากกว่า 40 ถึง 50 ปี มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

 ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

 ไม่เกิน 5 ปี มากกว่า 5 ถึง 10 ปี มากกว่า 10 ถึง 15 ปี มากกว่า 15 ถึง 20 ปี มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งงาน

 ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้าสายชั้น ครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่อง มีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
1.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตตรงตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต					
2.	ครูหาวิธีเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย					
3.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง					

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
4.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมโดยจำลองสถานการณ์ต่างๆอย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะชีวิตอย่างครบถ้วน					
5.	ครูจัดเตรียมกิจกรรมปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้และสร้างเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
6.	ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยให้นักเรียนศึกษาหรือสืบค้นข้อมูลต่างๆจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
7.	ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงแตกต่างระหว่างบุคคล					
8.	ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตกับผู้เรียน					
ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
9.	ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสร้างเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน					
10.	ครูนำสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่นๆมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน					
11.	ครูใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน					

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
12.	ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยีในปัจจุบัน					
13.	ครูจัดใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเป็นสื่อ/เครื่องมือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต					
14.	ครูนำข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มาใช้เป็นบทเรียนในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ผู้เรียน					
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
15.	ครูประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้การประเมินที่หลากหลาย					
16.	ครูสร้างและใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินทักษะชีวิตผู้เรียน					
17.	ครูประเมินการแก้ปัญหาของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้การประเมินจามสภาพจริง					
18.	ครูประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตทุกครั้ง					
ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
19.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่อง					
20.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละวัย					

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	ระดับการบริหารจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
21.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน					
22.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูแสวงหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และการเสริมสร้างและเสริมสร้างทักษะอื่นๆ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ระดับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับทักษะชีวิตของผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
23.	นักเรียนบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบได้					
24.	นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม					

ข้อ	ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับทักษะชีวิตของผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
25.	นักเรียนบอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้					
26.	นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางกายของตนเองและผู้อื่นได้					
27.	นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางความคิดของตนเองและผู้อื่นได้					
28.	นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้					
29.	นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้					
30.	นักเรียนทำสิ่งที่ตนเองอยากทำและสิ่งที่ให้ผู้อื่นมีความสุข					
31.	นักเรียนบอกเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้					
32.	นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง					
การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
33.	นักเรียนตั้งคำถามในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
34.	นักเรียนมีทักษะการสังเกตปัญหาในชีวิตประจำวัน					
35.	นักเรียนแยกแยะข่าวสารและสถานการณ์รอบตัวด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือ					
36.	นักเรียนประเมินความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เจอในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล					
37.	นักเรียนตัดสินใจเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างสมเหตุสมผล					
38.	นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้					

ข้อ	ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับทักษะชีวิตของผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
39.	นักเรียนเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม					
ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด						
40.	นักเรียนสามารถจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้					
41.	นักเรียนควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้					
42.	นักเรียนจัดการอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันด้วยวิธีการที่เหมาะสมและกับสถานการณ์					
43.	นักเรียนมีวิธีผ่อนคลายความเครียดให้กับตนเองอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์					
44.	นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเองอย่างเหมาะสม					
45.	นักเรียนหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างถูกต้อง					
46.	นักเรียนเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบอย่างมีความสุข					
47.	นักเรียนมีอารมณ์ขันอยู่เสมอ					
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
48.	นักเรียนฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ					
49.	นักเรียนใช้ภาษาพูด ภาษากาย ทำให้ผู้อื่นรู้สึกผ่อนคลายและสบายใจ					
50.	นักเรียนยกย่องชมเชยความสำเร็จของเพื่อนด้วยความเต็มใจ					

ข้อ	ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับทักษะชีวิตของผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
51.	นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ควรปฏิบัติได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ					
52.	นักเรียนมีวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้					
53.	นักเรียนและเพื่อนร่วมสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันจนสำเร็จ					
54.	นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน และระเบียบของสังคม					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

1. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ควรดำเนินการอย่างไรบ้าง (โปรดระบุเป็นข้อๆ)

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ อย่างไรบ้าง (โปรดระบุเป็นข้อๆ)

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ อะไรบ้าง (โปรดระบุเป็นข้อๆ)

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ควรดำเนินการอย่างไรบ้าง (โปรดระบุเป็นข้อๆ)

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน ด้านการปรับปรุง (โปรดระบุเป็นข้อๆ)

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวอาทิตมณี แฉ้มเกษร ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต๒

เรื่อง การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....จบการสัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการให้สัมภาษณ์

1. ท่านมีการส่งเสริมด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแผนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนอย่างไรให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง

.....

.....

.....

3. การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จ จนได้รับรางวัล สามารถนำมาประยุกต์ใช้หรือต่อยอดได้หรือไม่เพราะเหตุใด

.....

.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

.....

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยกำลังดำเนินการศึกษาในขั้นตอนการพัฒนาข้อคำถามในประเด็นศึกษา ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
2. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
3. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
5. ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา

1. การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 2.การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 3.การจัดการอารมณ์และความเครียด
- 4.การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.ในการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องด้านภาษาของข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรต่าง ๆ โดยขอความเห็นและข้อเสนอแนะของท่านมีความสำคัญยิ่งและนำมาซึ่งคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา .และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

มากกว่า 30 ถึง 40 ปี

มากกว่า 40 ถึง 50 ปี

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

สูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ไม่เกิน 5 ปี

มากกว่า 5 ถึง 10 ปี

มากกว่า 10 ถึง 15 ปี

มากกว่า 15 ถึง 20 ปี

มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งงาน

ผู้อำนวยการโรงเรียน

รองผู้อำนวยการโรงเรียน

หัวหน้างานวิชาการ

ครู

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน
มีตัวแปร ดังนี้**

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
2. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
3. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
5. ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

**การพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามในด้านความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวชี้วัด
พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ**

ในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวชี้วัด มีประเด็นในการพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามสอดคล้องกับตัวชี้วัดของตัวแปรด้านนั้น ๆ

-1 หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของตัวแปรด้านนั้น ๆ

0 หมายถึง ไม่สามารถสรุปได้ว่าข้อคำถามสอดคล้องหรือไม่กับตัวชี้วัดของตัวแปรด้าน
นั้น ๆ

ในกรณีที่ท่านเห็นว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือท่านไม่สามารถสรุปได้ว่าข้อ
คำถามสอดคล้องหรือไม่กับตัวชี้วัดของตัวแปรด้านนั้น ๆ ขอให้ท่านเสนอแนะในช่องประจำข้อ
คำถามนั้น ๆ

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับผลการพิจารณาของท่าน

ตัวแปรด้านต่าง ๆ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
1.ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2.ครูส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	+	1.00
4.ครูจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนเรียนรู้	+1	+1	0	+1	0	0.60
5.ครูจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนรู้จักการเลือกใช้วิธีการปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	0.80
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
6. ครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	+1	0	-1	+1	+1	0.60
7.ครูจัดแหล่งเรียนรู้ที่ให้นักเรียนสามารถสืบค้น ข้อมูล สื่อต่าง ๆ ได้ภายในและภายนอกห้องเรียน	+1	0	-1	+1	0	0.40
8. ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	0	+1	+1	+1	0.80
9.ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตกับผู้เรียน	+1	0	+1	+1	+1	0.80

ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
10. ครูใช้เทคโนโลยีผลิตสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11. ครูแต่ละสาระการเรียนรู้นำสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
12. ครูใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการจัดการเรียนการสอน	+1	-1	+1	+1	+1	0.80
13. ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยีในปัจจุบัน	+1	-1	+1	+1	+1	0.80
14. ครูจัดแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
15. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ	+1	-1	+1	+1	+1	0.80
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
16. ครูประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล	-1	+1	+1	+1	0	0.60
17. ครูประเมินการแก้ปัญหาของผู้เรียนตามสถานการณ์อย่างเหมาะสม	-1	+1	+1	+1	0	0.60
18. ครูประเมินพฤติกรรมหลังเรียนรู้กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตัวแปรด้านต่าง ๆ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต						
19. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	1
20. โรงเรียนส่งเสริมให้พัฒนาปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ผู้เรียนแต่ละวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1
21. โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุง การจัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ของ ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิต	+1	0	+1	+1	+1	0.80
22. โรงเรียนส่งเสริมการปรับปรุงวิธีการ คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	+1	0	+1	+1	+1	0.80

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตผู้เรียนของนักเรียนประถมศึกษา

มีตัวแปร ดังนี้

1. การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ตัวแปรด้านต่าง ๆ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
23. นักเรียนบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
24. นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเอง ภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
25. นักเรียนบอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
26. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทางกายของ ตนเองและผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
27. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทาง ความคิดของตนเองและผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	-1	0.80
28. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทาง ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
29. นักเรียนยอมรับฟังความแตกต่างทาง พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้	+1	+1	0	+1	+1	0.80
30. นักเรียนทำสิ่งที่ตนเองอยากทำและสิ่งที่ให้ ผู้อื่นมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับผลการพิจารณาของท่าน

ตัวแปรด้านต่าง ๆ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
31.นักเรียนบอกเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
32.นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
การคิดวิเคราะห์หัดตัดสินใจ และ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
33.นักเรียนตั้งคำถามในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
34.นักเรียนมีทักษะการสังเกตปัญหาในชีวิตประจำวัน	-1	+1	+1	+1	+1	0.80
35.นักเรียนแยกแยะข่าวสารและสถานการณ์รอบตัวด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
36. นักเรียนประเมินความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เจอในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	0	+1	0.80
37.นักเรียนตัดสินใจเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างสมเหตุสมผล	+1	+1	+1	0	+1	0.80
38.นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้	+1	+1	+1	0	+1	0.80
39. นักเรียนเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	0.80
40.นักเรียนสามารถจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
41. นักเรียนควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
42.นักเรียนจัดการอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันด้วยวิธีการที่เหมาะสมและกับสถานการณ์	+1	+1	+1	0	+1	0.80

ตัวแปรด้านต่าง ๆ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
43. นักเรียนมีวิธีผ่อนคลายความเครียดให้กับตนเองอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
44. นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเองอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
45. นักเรียนหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	0	+1	0.80
46. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
47. นักเรียนมีอารมณ์ขันอย่างสม่ำเสมอ	-1	+1	+1	+1	+1	0.60
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
48. นักเรียนฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
49. นักเรียนใช้ภาษาพูด ภาษากาย ทำให้ผู้อื่นรู้สึกผ่อนคลาย และสบายใจ	+1	+1	+1	0	+1	0.80
50. นักเรียนยกย่องชมเชยความสำเร็จของเพื่อนด้วยความเต็มใจ	-1	+1	+1	+1	+1	0.60
51. นักเรียนปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
52. นักเรียนมีวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้	+1	+1	0	+1	+1	0.80
53. นักเรียนและเพื่อนร่วมสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันจนสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
54. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน และระเบียบของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ชื่อ-นามสกุล

ประวัติการศึกษา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอาทิตย์มณี เข้มเกษร

พ.ศ.2550 ศิลปศาสตร์ บัณฑิต (ศ ศ.บ)

สาขา ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระ
เกียรติ

พ.ศ. 2554 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ครู คศ.1 โรงเรียนวัดบางโหลงนอก (ประสิทธิ์บำรุง)

